

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 12.04.1995
COM(95) 134 def.

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE

AAN DE RAAD, AAN HET EUROPEES PARLEMENT,
AAN HET ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITE
EN AAN HET COMITE VAN DE REGIO'S

SOCIAAL ACTIEPROGRAMMA VOOR DE MIDDELLANGE TERMIJN

1995-1997

INHOUD

	INLEIDING	1 a -
1.	<u>WERK – PRIORITEIT NR. 1</u>	6
2.	<u>ONDERWIJS EN OPLEIDING: DE SLEUTEL TOT SOCIALE STABILITEIT IN DE GEMEENSCHAP</u>	10
3.	<u>NAAR EEN EUROPESE ARBEIDSMARKT</u>	12
4.	<u>BEVORDERING VAN HOGE ARBEIDSVOORWAARDEN EN - OMSTANDIGHEDEN ALS ONDERDEEL VAN EEN CONCURREEREND EUROPA</u>	16
5.	<u>GELIJKE KANSEN VOOR VROUWEN EN MANNEN</u>	20
6.	<u>SOCIAAL BELEID EN SOCIALE BESCHERMING – EEN ACTIEVE SAMENLEVING VOOR IEDEREEN</u>	22
7.	<u>VOLKSGEZONDHEID</u>	26
8.	<u>ONTWIKKELING VAN DE INTERNATIONALE DIMENSIE</u>	28
9.	<u>NAAR EEN ACTIEVERE SAMENLEVING</u>	29
10.	<u>ANALYSE EN ONDERZOEK VAN HET SOCIAAL BELEID OP MIDDELLANGE TERMIJN</u>	31
11.	<u>NAAR EEN EFFICIËNTERE TOEPASSING VAN DE EUROPESE WETGEVING</u>	32

INLEIDING

Deze mededeling bevat het gedetailleerde werkprogramma van de Commissie op sociaal gebied voor de komende drie jaar (1995-1997). Het is de derde en laatste fase van een proces dat in 1993 werd ingeluid met het Groenboek over de toekomst van het Europees sociaal beleid en in 1994 een vervolg kreeg met het Witboek over het Europees sociaal beleid.

Zowel in het Groenboek als in het Witboek werd benadrukt dat Europa momenteel een periode van ingrijpende veranderingen doormaakt en dat deze veranderingen onze samenlevingen voor grote problemen plaatsen. Ofschoon Europa na een periode van ernstige recessie nu weer begint te profiteren van het economisch herstel, is de werkloosheid in de Unie nog steeds te hoog en de werkgelegenheidsintensiteit van de groei ontoereikend. Het creëren van nieuwe banen moet daarom een van de hoofddoelstellingen van de Unie blijven.

Meer in het algemeen stelt de globalisering van de economische bedrijvigheid het Europese concurrentievermogen zwaar op de proef. De invoering van nieuwe technologieën en communicatiesystemen op het werk en daarbuiten en de ontwikkeling van de informatiemaatschappij hebben gevolgen voor ons allemaal. De Unie moet ook blijvend voorrang geven aan de milieubescherming door duurzame productiepatronen en -technologieën te bevorderen, die kunnen bijdragen tot het scheppen van nieuwe werkgelegenheid en het concurrentievermogen kunnen bevorderen. Bovendien vormt de financiering van de sociale zekerheid een steeds grotere belasting voor de nationale begrotingen, terwijl armoede en sociale uitsluiting maar al te gewoon aan het worden zijn. Tegelijkertijd is de structuur zelf van onze samenlevingen zich aan het wijzigen onder invloed van de demografische veranderingen.

Het Witboek moest een kader bieden voor de ontwikkeling van een Europees sociaal beleid om deze problemen op te lossen. Het ging ervan uit dat Europa behoefte heeft aan een breed, toekomstgericht en vernieuwend sociaal beleid, wil het een oplossing vinden voor de problemen die het te wachten staan. Dit nieuwe sociaal actieprogramma probeert deze aanpak gestalte te geven door voort te bouwen op hetgeen in het verleden is bereikt – en met name op het sociaal actieprogramma van 1989, waarvoor dit in de plaats komt – en tegelijkertijd een beleid te ontwikkelen dat in de nieuwe behoeften en uitdagingen voorziet. Als zodanig moet dit actieprogramma worden gezien als een voortzetting van het in het Witboek uiteengezette beleid en niet zo zeer als een radicaal nieuwe start.

In het actieprogramma wordt zorgvuldig rekening gehouden met de uitgebreide consultaties en de levendige discussie die naar aanleiding van het Groenboek en het Witboek, alsmede het Witboek "Groeï, concurrentievermogen, werkgelegenheid" hebben plaatsgevonden. Het is in het bijzonder gebaseerd op de bijdragen van de Lid-Staten, de resolutie van de Raad van 6 december 1994, de resolutie van het Europees Parlement van 19 januari 1995 en de standpunten van het Economisch en Sociaal Comité, het Comité van de regio's en al degenen die op economisch en sociaal terrein actief zijn, met name de sociale partners.

Tijdens dit uitvoerig overleg is gebleken dat er brede overeenstemming bestond over een aantal hoofdthema's die ten grondslag liggen aan dit actieprogramma:

- De opbouw van Europa is een unieke onderneming, gebaseerd op de totstandbrenging van een evenwicht tussen concurrentie, samenwerking en solidariteit. Elk van deze drie componenten moet in relatie tot de andere uitgebouwd worden en de sociale dimensie speelt een belangrijke rol in dit proces. Tegelijkertijd moet de verscheidenheid van nationale Europese culturen en gebruiken wegens hun intrinsieke waarde en met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel behouden blijven en tevens verenigbaar blijven met de opbouw van Europa en met het Verdrag. De Commissie of de Unie streeft dus geen volledige harmonisatie van het sociaal beleid na.
De Lid-Staten hebben een aantal verworvenheden, waarden en gebruiken gemeen die de basis vormen voor hun benadering van het huidige en toekomstige Europees sociaal model. Dit gemeenschappelijk sociaal erfgoed is voor het grootste deel gelegen in het hoge niveau van sociale bescherming en solidariteit, de kwaliteit van de onderwijs- en opleidingsstelsels, de bescherming van de veiligheid en de gezondheid op het werk, de inspanningen om gelijke kansen te waarborgen en ten slotte de rol van de sociale partners en de overheid op verschillende niveaus. Bovendien hebben deze waarden en doelstellingen tevens een universele dimensie, getuige de tien toezeggingen die onlangs op de Sociale Top in Kopenhagen zijn gedaan;
- De geleidelijke economische integratie van de Unie en de voltooiing van de interne markt hebben geleid tot een groot aantal sociale problemen, met name de invloed ervan op de levensomstandigheden en de arbeidsvoorwaarden van onze burgers. Door de wijdverbreide onzekerheid als gevolg van de werkloosheids crisis is de noodzaak om de juiste verhouding te vinden tussen beleid ter bevordering van de groei en het concurrentievermogen en beleid ter waarborging van de sociale zekerheid en de solidariteit alleen maar urgenter geworden. Men is duidelijk de overtuiging toegedaan dat de fundamentele doelstelling van de Europese Unie, nl. de bevordering van een evenwichtige en duurzame economische en sociale vooruitgang (zie Titel I van het Verdrag) voor iedereen moet gelden. De burgers van de Unie en de organisaties die hen in al hun diversiteit vertegenwoordigen, verwachten in hun dagelijkse leven tastbare voordelen van Europa te zien. Zij moeten ervan overtuigd raken dat Europa er voor hen is en hun alleen maar voordelen brengt. Het sociaal beleid vormt in dit opzicht een van de belangrijkste instrumenten;
- Het scheppen van werkgelegenheid blijft de hoogste prioriteit houden. Hiervoor zijn in de eerste plaats de Lid-Staten verantwoordelijk, maar de Commissie heeft de belangrijke taak de veranderingen te vergemakkelijken die nodig zijn om de Europese economieën te helpen hun in het Witboek "Groeï, concurrentievermogen, werkgelegenheid" genoemde ernstige structurele tekortkomingen te boven te komen en hun concurrentievermogen te versterken. Dit vereist een aanpassing van het gehele arbeidsbestel, dat de wisselwerking omvat tussen fiscaal en sociaal beleid, onderwijs en opleiding gedurende het hele leven, en het industrie-, milieu- en regionaal beleid. Een dergelijke aanpassing impliceert niet de afbraak van de sociale-zekerheidsregelingen, maar moet nieuwe prikkels geven tot andere arbeidspatronen, andere manieren van vrijetijdsbesteding en een andere taakverdeling in het gezin, alsook stimulansen voor een actief burgerschap en een actieve arbeidsmarktparticipatie. Hiertoe dienen het Witboek en de conclusies van de Europese Raad van Essen strikt te worden opgevolgd;

- De economische en sociale dimensie hangen in feite onderling nauw samen en moeten daarom gelijk opgaan. Zonder concurrentievermogen en economische groei is er geen sociale vooruitgang. Omgekeerd is duurzame economische groei onmogelijk zonder rekening te houden met de sociale dimensie. Sociale vooruitgang en maatschappelijke solidariteit moeten een integrerend onderdeel vormen van de Europese aanpak van het concurrentievermogen. Er moet een nieuw evenwicht gevonden worden tussen de economische en de sociale dimensie, waarbij deze opgevat worden als elkaar versterkende in plaats van botsende doelstellingen;
- Het communautair beleid op sociaal gebied kan niet beperkt blijven tot het arbeidsbestel. Er is al brede publieke steun voor een sterk Europees sociaal beleid in de Unie. Alleen door een geloofwaardig en zichtbaar optreden waarbij alle burgers van de Unie zich betrokken voelen, zal Europa op nog meer steun van die zelfde burgers kunnen rekenen. Dit betekent dat Europa er, door het economisch en sociaal beleid in gelijke mate te steunen, naar moet streven om iedereen een kans te geven om in de komende jaren een actieve rol in de samenleving te spelen en samen verder te bouwen aan Europa. De rol van burger- en vrijwilligersorganisaties en van de uiteenlopende organisaties die het bedrijfsleven vertegenwoordigen, alsook van de overheids- en particuliere sector moet worden erkend.

Het is echter duidelijk dat de standpunten over sommige aspecten van het sociaal beleid sterk uiteenlopen en in sommige gevallen zelfs haaks op elkaar staan. Uit het Witboek bleek al dat de Lid-Staten, en zij niet alleen, verdeeld waren over de noodzaak van nog meer Europese wetgeving, met name op het gebied van de arbeidsvoorwaarden. Terwijl sommige zich bijna uitsluitend wensen te concentreren op de toepassing van bestaande wetgeving, zonder nieuwe voorstellen, blijven andere voorstander van een geleidelijke uitbreiding van bindende en af te dwingen minimumvoorschriften. Weer andere roepen om een groot aantal nieuwe wetgevingsvoorstellen, waarvan sommige niet eens binnen de in het Verdrag betreffende de Europese Unie omschreven bevoegdheden vallen en/of in strijd zijn met het subsidiariteitsbeginsel.

Tegelijkertijd wordt steeds meer aangedrongen op maatregelen van de Unie op gebieden die buiten het traditionele bereik van het Europees sociaal beleid vallen. De problemen waarvoor de Europese samenleving zich gesteld ziet, worden steeds complexer en hangen voor een groot deel onderling samen, en dus moet het beleid om deze problemen aan te pakken daarop worden afgestemd.

Dit impliceert de ontwikkeling van een nieuwe vorm van beleid op Europees niveau ter aanvulling en versterking van de wetgevingsarbeid, die in het verleden de ruggegraat vormde van de sociale dimensie en die waar nodig in de toekomst zal worden voortgezet. Dit betekent met name uitbreiding van de katalyserende rol van de Gemeenschap bij het bevorderen van gezamenlijke discussies, uitwisseling van ervaringen en gecoördineerde actie op transnationale basis voor het oplossen van gemeenschappelijke problemen.

Een aantal Lid-Staten hebben bij voorbeeld reeds geprobeerd hun arbeidssysteem en hun sociaal stelsel meer of minder grondig te herzien. Het thema van de werkgelegenheid en de in 1993 en 1994 genomen maatregelen, waaraan de conclusies van de Europese Raad van Essen een nieuwe impuls hebben gegeven, zijn in dit opzicht een goed voorbeeld. Dit proces zou goed kunnen worden uitgebreid tot een reeks andere kwesties van sociaal

beleid – bij voorbeeld sociale zekerheid, de maatschappelijke gevolgen van de informatiemaatschappij – en het actieprogramma bevat specifieke voorstellen in dit verband (zie de hoofdstukken 6 en 10).

Om dit proces van collectieve bezinning te versterken, probeert de Commissie met name haar inspanningen op het gebied van analyse en onderzoek te vergroten; hieraan is een apart hoofdstuk van dit actieprogramma gewijd (hoofdstuk 10). Gezien de toenemende vraag naar een Europees sociaal beleid voor iedereen, zowel de werkenden als de niet-werkenden, legt het programma bovendien speciale nadruk op de bevordering van kansen voor iedereen. In dit verband is het voorstel om een discussie op gang te brengen over de toekomst van het Sociaal Handvest en de mogelijke uitbreiding daarvan tot een breder pakket van individuele rechten en verantwoordelijkheden van bijzonder belang (hoofdstukken 4 en 6).

Deze bredere aanpak komt tot uitdrukking in de opbouw van het actieprogramma. Het heeft aanvankelijk een looptijd van drie jaar en binnen dat tijdsbestek is een flexibele planning van de werkzaamheden mogelijk.

In die zin verschilt het van het sociaal actieprogramma van 1989 – dat hoofdzakelijk voorstellen voor wetgeving bevatte – doordat het een breder en gedetailleerder overzicht van het beleid op sociaal gebied bevat.

Het programma bevat een aantal nieuwe wetgevingsvoorstellen, terwijl ook het subsidiariteits- en evenredigheidsbeginsel in acht worden genomen. In dit verband is de Commissie zich bewust van de wisselwerking tussen wetgevingsvoorstellen en de nieuwe onderhandelingsbevoegdheden die de sociale partners krachtens de aan het Verdrag betreffende de Europese Unie gehechte Overeenkomst betreffende de sociale politiek hebben gekregen. Ofschoon duidelijk is dat, gezien met name de resultaten van het programma van 1989, er op dit ogenblik minder mogelijkheden zijn voor of minder behoefte is aan een omvangrijk programma van nieuwe wetgevingsvoorstellen, zal de Commissie ook in de toekomst blijven bekijken of er behoefte aan wetgeving is, en zal zij niet aarzelen om waar nodig en mogelijk de vereiste voorstellen te doen.

Verder brengt het actieprogramma ook een toenemend aantal nog steeds bij de Raad in behandeling zijnde voorstellen opnieuw onder de aandacht om ervoor te zorgen dat deze snel worden goedgekeurd. Een aantal nog hangende voorstellen die thans achterhaald zijn, wordt ingetrokken.

Conform haar algemene aanpak zal de Commissie ervoor zorgen dat de nieuwe voorstellen voorafgegaan worden door een evaluatie van de kosten en baten voor de Lid-Staten en alle betrokken partijen. Bovendien zal de Commissie zich blijven inspannen voor de daadwerkelijke omzetting en toepassing van goedgekeurde wetgeving.

Behalve dit relatief beperkte aantal nieuwe wetgevingsvoorstellen bevat het actieprogramma ook aanzetten tot een groot aantal studies en discussies over specifieke onderwerpen. Doel hiervan is in elk geval de mogelijkheden voor en de behoefte aan verdere actie – zowel wetgevende als niet-wetgevende – te verkennen en een goede voorbereiding van eventuele toekomstige voorstellen te garanderen.

Daarnaast bevat het programma ook aanwijzingen omtrent het voornemen van de Commissie tot het op gang brengen van discussies op gebieden die uiterst belangrijk zijn

voor het sociaal beleid. In deze zin is het bedoeld als afspiegeling van de in toenemende mate multidimensionele aard van het sociaal beleid en als uitgebreide agenda voor actie op het gebied van het sociaal beleid.

Tot op zekere hoogte zal de toekomstige ontwikkeling van dit programma afhangen van de resultaten van de discussies en studies waarmee een begin zal worden gemaakt of die reeds gaande zijn. Het zal ongetwijfeld ook beïnvloed worden door de permanente dialoog met de andere Europese instellingen en daarbuiten. Het Groenboek en het Witboek hebben reeds laten zien tot welke veelzijdige bijdragen dit proces kan leiden, en dit actieprogramma streeft er dan ook naar het overleg verder uit te breiden om ervoor te zorgen dat deze dialoog gaande wordt gehouden (b.v. hoofdstuk 9).

Bovendien moet het programma ook worden gezien tegen de achtergrond van de intergouvernementele conferentie in 1996, waar vraagstukken met betrekking tot de sociale dimensie van de toekomstige ontwikkeling van de Europese Unie ongetwijfeld een belangrijke rol in de beraadslagingen zullen spelen. In dit verband zij vermeld dat de Commissie in het Witboek over het sociaal beleid al enkele van haar voornemens in dit verband kenbaar heeft gemaakt.

Ten slotte zij nog gewezen op het open en flexibele karakter van dit actieprogramma. Het is bewust opgezet als een "rolling programme", dat jaarlijks zal worden aangepast in het licht van de ontwikkeling van de situatie en de behoeften enerzijds en de resultaten van studies en speciaal overleg anderzijds. Dit komt de transparantie van de communautaire sociale actie alleen maar ten goede en met de standpunten van de andere communautaire instellingen zal stapsgewijze rekening worden gehouden.

1. WERK – PRIORITEIT NR. 1

- 1.0.1. Bestrijding van de werkloosheid is een van de belangrijkste opgaven van de Europese Unie en haar Lid-Staten. In het in december 1993 door de Commissie aangeboden Witboek "Groeï, concurrentievermogen, werkgelegenheid" werd een reeks beleidsmaatregelen voorgesteld om het concurrentievermogen te vergroten, de groei te stimuleren en de nodige structurele veranderingen teweeg te brengen om banen te creëren.
- 1.0.2. Voortbouwend op de aanpak van dit Witboek en de conclusies van achtereenvolgende Europese Raden (Brussel, Korfoe) baande de Europese Raad van Essen nieuwe wegen op werkgelegenheidsgebied door de Lid-Staten met klem te verzoeken hun nationale beleid om te zetten in een meerjarenprogramma. Deze programma's plaatsen de vijf door de Europese Raad overeengekomen actieterrainen in een nationale context.
- 1.0.3. Daarnaast werden de Raad (arbeidsmarktvragestukken, economische en financiële vraagstukken) en de Commissie verzocht om de ontwikkeling van de werkgelegenheid, inclusief het opleidingsbeleid en het desbetreffende nationale beleid, nauwlettend te volgen en de Europese Raad regelmatig verslag uit te brengen (te beginnen in december 1995).
- 1.0.4. In maart 1995 kwam de Commissie met haar mededeling waarin uiteen wordt gezet hoe deze doelstellingen en beginselen in de praktijk zouden moeten worden gebracht, zowel door maatregelen van de Lid-Staten als door de verdere ontwikkeling van collectieve beleidsvorming, met inbegrip van overleg met de sociale partners. Voorgesteld wordt geleidelijk een proces van multilateraal toezicht op de arbeidssystemen in te voeren. De Raad heeft de door de Commissie bepleite aanpak toegejuicht.

1.1. Waarnemings- en toezichtmechanismen

- 1.1.1. In de komende drie jaar zal de Commissie geleidelijk een proces van toezicht op de ontwikkeling van de werkgelegenheid en de arbeidssystemen in de Europese Unie ontwikkelen. In 1995 zal de Commissie haar samenwerking met de Lid-Staten intensiveren ten einde de regelingen voor toezicht en evaluatie van de vorderingen van de Lid-Staten bij de toepassing van de conclusies van de Europese Raad van Essen op te zetten.

Dit proces omvat:

- 1.1.2. – richtsnoeren voor het economisch beleid: ten einde de coherente aanpak van de werkloosheid in het kader van artikel 103 verder te ontwikkelen, zal de Commissie de koppeling tussen de toezegging werkgelegenheid te zullen scheppen en de ontwikkeling van het economisch beleid trachten te verbeteren. Met name zal de Commissie proberen in de convergentieprogramma's van de Lid-Staten hoofdstukken op te nemen die gaan over de ontwikkelingen van de werkgelegenheid en het werkgelegenheidsbeleid, met inbegrip van de vijf in Essen overeengekomen punten. Als eerste stap zal de Commissie een uitgebreider en gedetailleerder hoofdstuk over de werkgelegenheid opnemen in

haar aanbeveling voor de "globale richtsnoeren" voor het economisch beleid van de Lid-Staten en van de Gemeenschap (eerste helft 1995).

- 1.1.3. – verslag over de follow-up van Essen: een eerste verslag van de Commissie over de door de Lid-Staten gemaakte vorderingen bij de toepassing van de conclusies van de Europese Raad van Essen (tweede helft van 1995). Zoals in Essen afgesproken, strekt dit zich ook uit tot de effecten van de belasting- en bijstandsstelsels op de bereidheid tot het creëren van banen en tot arbeidsdeelname, en het verband tussen economische groei en milieu. Op basis van de reacties op dit samenvattend rapport zal de Commissie in december 1995 verslag aan de Raad uitbrengen.
- 1.1.4. – jaarverslag over de werkgelegenheid: dit zal zich concentreren op de vijf in Essen gestelde prioriteiten (1995). De in de jaren daarna te verschijnen rapporten over de werkgelegenheid zullen achtereenvolgens aandacht besteden aan het werkgelegenheidspotentieel van de informatiemaatschappij (1996) en aan nieuwe vormen van werkorganisatie en plaatselijke werkgelegenheidsinitiatieven (1997).
- 1.1.5. – beoordeling van de werkgelegenheid: de Commissie zal zorgvuldig rekening houden met de werkgelegenheidseffecten van haar voorstellen, met inbegrip van een beoordeling van de eventuele extra lasten voor het bedrijfsleven, met name het MKB. Bovendien zal het Verslag van de Commissie over de interne markt voor 1996 een studie van het werkgelegenheidseffect bevatten.

1.2. Intensivering van de samenwerking

- 1.2.1. – regelmatige bijeenkomsten van de directeuren-generaal Werkgelegenheid en Sociale Zekerheid: ten einde te zorgen voor permanente coördinatie en de banden aan te halen tussen de nationale overheden op dit terrein. Ook zullen de mogelijkheden voor samenwerking met de ministers van Financiën worden bestudeerd (1995-1996).
- 1.2.2. – actieonderzoekprogramma's inzake werkgelegenheid: de Commissie zal met een voorstel komen tot nauwere en meer gestructureerde samenwerking met de Lid-Staten op het gebied van het werkgelegenheids- en arbeidsmarktbeleid. Dit voorstel bouwt voort op reeds uitgevoerde werkzaamheden in het kader van eerdere acties op dit gebied en op bestaande netwerken. Doel ervan is deze instrumenten te rationaliseren, een kader te verschaffen voor steun van de Unie aan de uitvoering van de conclusies van Essen en een aanvulling te vormen op de door de Structuurfondsen gesteunde innoverende projecten en initiatieven. Het voorstel van de Commissie zal in de eerste helft van 1995 worden ingediend en de periode 1996-98 bestrijken. Het behelst ook het plan voor de oprichting van een Europees Platform voor de bundeling van ervaringen met plaatselijke werkgelegenheidsinitiatieven.
- 1.2.3. – uitbreiding van de waarnemingspost voor de werkgelegenheid: de Commissie zal met een rapport komen over haar waarnemingspost voor de werkgelegenheid in het licht van de nieuwe taken die vereist zijn om de ontwikkelingen van de werkgelegenheid en de arbeidssystemen in het oog te houden, en met name in het licht van de behoefte aan betere informatie over

de effecten van het werkgelegenheidsbeleid (tweede helft van 1995). Ook zullen de mogelijkheden voor grotere samenwerking met de OESO en de ILO worden bestudeerd. Verder zal in samenwerking met EUROSTAT worden bekeken of het verzamelen van gegevens effectief is (1996). Ook zal een opzet worden uitgewerkt voor frequentere arbeidskrachtenenquêtes en een reeks nog te definiëren en regelmatig te verzamelen statistische indicatoren voor de korte termijn inzake werkgelegenheid.

- 1.2.4. – ondersteuning van de sociale dialoog: het Comité van de sociale dialoog zal de ontwikkelingen in de Lid-Staten beoordelen, met name op het gebied van de onderhandelingen over collectieve overeenkomsten en andere akkoorden in verband met het scheppen van arbeidsplaatsen. De Commissie zal de uitwisseling en overdracht van ervaringen op dit gebied steunen en in het algemeen het overleg met en de dialoog tussen de sociale partners stimuleren. Een eerste verslag over de nationale ervaringen zal door de sociale partners in de tweede helft van 1995 worden opgesteld; dit zou in de komende jaren regelmatig kunnen worden bijgewerkt met de hulp van de Europese Stichting ter verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden. De Commissie zal ook de mogelijkheden onderzoeken voor ondersteuning van soortgelijke initiatieven in de bedrijfstakken.
- 1.2.5. – Permanent Comité voor arbeidsmarktvraagstukken: de Commissie is van mening dat het in 1970 door de Raad opgerichte Permanent Comité voor Arbeidsmarktvraagstukken als belangrijkste institutionele forum zou moeten fungeren voor overleg tussen de Raad, de sociale partners en de Commissie over de werkgelegenheidsstrategie van de Unie. De Commissie zal een voorstel voor een nieuw besluit van de Raad indienen tot herziening van het mandaat, de samenstelling en de werkwijze van dit comité (1995).
- 1.2.6. – luisteren naar het bedrijfsleven: de Commissie zal het bedrijfsleven meer in de gelegenheid stellen om voorstellen te doen voor het scheppen van werkgelegenheid en het aanpakken van de werkloosheid. Hiertoe zullen regelmatig bijeenkomsten met personeelsmanagers en ondernemers plaatsvinden.
- 1.2.7. In het kader van het ondernemingenbeleid zal de Commissie voortgaan met de uitvoering van maatregelen ter vermindering van de belemmeringen voor de oprichting en de groei van kleine en middelgrote ondernemingen, met name door de verbetering van hun administratief, juridisch en financieel klimaat en de ontwikkeling van ondersteunende diensten, zulks met het doel het scheppen van arbeidsplaatsen in het MKB zo veel mogelijk te bevorderen.
- 1.3. **Aanpassing en versterking van de rol van de Structuurfondsen en met name van het Europees Sociaal Fonds**
 - 1.3.1. De Structuurfondsen dragen elk op zijn eigen wijze bij tot de bevordering van de werkgelegenheid. In de periode 1994-99 zal de Europese Unie 141 miljard ecu (prijzen van 1992) voor dit doel uittrekken. Als onderdeel van het toezicht op de bijdrage van de Structuurfondsen zal de Commissie:

- 1.3.2. – de tenuitvoerlegging van de communautaire bestekken zorgvuldig beoordelen in het licht van de conclusies van Essen en eventueel later in 1995 aanpassingen aanbevelen in het licht van de door de Lid-Staten op grond van artikel 103 verstrekte informatie, en ervoor zorgen dat de conclusies worden opgenomen in de CB's voor de drie nieuwe Lid-Staten;
- 1.3.3. – zo nodig de werking van maatregelen van de Structuurfondsen nagaan en beoordelen ten einde de acties en de financiering verder aan te passen aan de voortdurende bijstellingen van het beleid die door de uitvoering van dit actieprogramma nodig zijn. De Commissie zal regelmatig verslag over de situatie uitbrengen, ook in het kader van haar driejaarlijks verslag over de economische en sociale samenhang, waarvan het eerste in 1996 zal verschijnen;
- 1.3.4. – de bijdrage van de Structuurfondsen tot de bevordering van gelijke kansen voor mannen en vrouwen bestuderen, zoals uitdrukkelijk is bepaald in de verordeningen inzake de Structuurfondsen, in de CB's en in de resolutie van de Raad van 22 juni 1994 betreffende de bevordering van gelijke kansen voor mannen en vrouwen door middel van acties van de Europese Structuurfondsen. Een eerste verslag hierover zal voor eind 1995 verschijnen en in de eerste helft van 1996 zal hierover een Europese conferentie worden gehouden;
- 1.3.5. – de actieve deelname van de sociale partners aan ESF-projecten aanmoedigen als essentieel kenmerk van de partnerschappen ten einde ervoor te zorgen dat het fonds zo veel mogelijk resultaten afwerpt. Deze regelingen zullen in de tweede helft van 1995 met het ESF-Comité worden bestudeerd ten einde de weg te banen voor een doeltreffender betrokkenheid in de jaren daarna;
- 1.3.6. – een analyse geven van de bijdrage van de Structuurfondsen tot de ontwikkeling van de menselijke hulpbronnen op basis van de ervaring die is opgedaan met alle doelstellingen (1996).
- 1.3.7. – De tenuitvoerlegging van doelstelling 4 van het ESF is van bijzonder strategisch belang omdat deze bedoeld is om bedrijven beter in staat te stellen te anticiperen op industriële en technologische veranderingen. In september 1995 zal in Toulouse een conferentie gehouden worden om de balans op te maken van de vorderingen bij de tenuitvoerlegging van doelstelling 4, waarna in 1996 de nieuwe door het ESF geopende perspectieven op dit gebied zullen worden beoordeeld. In 1996 zal een eerste verslag over de tenuitvoerlegging van doelstelling 4 worden ingediend.
- 1.3.8. – De communautaire initiatieven die in 1995 van start zullen gaan, hebben in meerdere of mindere mate allemaal betrekking op de bevordering van de werkgelegenheid en het voorkomen van sociale uitsluiting. De initiatieven Werkgelegenheid, APAPT en MKB zijn speciaal gericht op de stimulering van transeuropese samenwerking en partnerschappen door de voorwaarden te scheppen voor een actiever arbeidsmarktbeleid en te mikken op specifieke behoeften. Te zamen zullen deze initiatieven om en nabij 5 000 transnationale projecten genereren met het doel het innovatieproces op belangrijke gebieden van het werkgelegenheids- en opleidingsbeleid te ondersteunen. Een eerste beoordeling van de vorderingen en effecten van die projecten staat voor de tweede helft van 1996 op het programma en er zal de komende drie jaar een

reeks speciale Europese manifestaties worden georganiseerd om informatie en goede praktijken te verspreiden.

- 1.3.9. – Het speciale initiatief van de Gemeenschap voor vrede en verzoening in Noord-Ierland en de aangrenzende graafschappen gaat momenteel van start en zal naar verwachting een reële bijdrage leveren tot het herstel van de sociaal-economische infrastructuur aldaar.
- 1.3.10. – Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal: de middelen van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS) voor de wederaanpassing van de werknemers die getroffen zijn door herstructureringen in de kolen- en staalindustrie, worden in het kader van de geleidelijke beëindiging van het speciale beleid voor deze twee bedrijfstakken in snel tempo verminderd. Dit vereist een nauwe coördinatie tussen de EGKS en de andere financieringsinstrumenten van de Unie. Voor eind 1995 zal de balans worden opgemaakt.
- 1.3.11. – Speciale aandacht krijgt ook het creëren van nieuwe arbeidsplaatsen in plattelandsgebieden door een gerichte aanwending van de maatregelen die zijn opgenomen in het programma voor plattelandsontwikkeling (in regio's van doelstelling 1 en 5b) en de structurele horizontale verordeningen (doelstelling 5a). Er zal speciaal rekening worden gehouden met de maatregelen van het EOGFL ter ondersteuning van de herstructurering en afvloeiing in de landbouw en de visserij.

2. ONDERWIJS EN OPLEIDING: DE SLEUTEL TOT SOCIALE STABILITEIT IN DE GEMEENSCHAP

- 2.0.1. Meer investeren in de ontwikkeling van de menselijke hulpbronnen is een centraal element van de strategie van de Unie om de groei op middellange termijn te versterken, het concurrentievermogen van de Europese economie te verbeteren, meer banen te creëren en de solidariteit te bevorderen. De grote technologische veranderingen en de zich in snel tempo voltrekkende verschuivingen in de arbeidspatronen roepen tot investeren in menselijk kapitaal. Algemeen wordt de noodzaak erkend om de concurrentiekracht te vergroten en een zo groot mogelijke werkgelegenheid veilig te stellen door de beroepsbevolking te helpen zich aan de gewijzigde omstandigheden aan te passen; de initiële opleiding moet flexibeler en beroepsgerichter worden en er is een nieuwe cultuur van levenslang leren nodig. Een en ander is door de achtereenvolgende Europese Raden erkend en onlangs nog eens bevestigd in het Actieplan van Essen, alsook in een serie gemeenschappelijke adviezen van de sociale partners op Europees niveau.
- 2.0.2. De Commissie zal de huidige ontwikkelingen in de Lid-Staten, de mate van convergentie van het beleid en de banden met het arbeidsmarkt- en macro-economisch beleid bestuderen, ten einde gemeenschappelijke problemen en doelstellingen te identificeren.
- 2.0.3. Hiertoe wordt momenteel in samenwerking met de directeuren-generaal voor de beroepsopleiding en de sociale partners gewerkt aan een bijwerking van de vergelijkende analyses van onderwijs en opleiding, ten einde na te gaan welke

lessen getrokken kunnen worden. Soortgelijke contacten zullen ook worden gelegd met de personeelsmanagers en met geschikte adviesstructuren binnen de ondernemingen, met name die op Europees niveau.

2.1. Voornaamste nieuwe initiatieven

- 2.1.1. Op communautair niveau werd een nieuwe stimulans gegeven met de goedkeuring in december 1994 van het besluit van de Raad inzake het Leonardo-programma voor de ontwikkeling van een communautair beroepsopleidingsbeleid, en met het onlangs door de Raad goedgekeurde Socrates-programma inzake samenwerking op onderwijsgebied. De Commissie en de Lid-Staten zullen nauwlettend op de uitvoering van het in het Leonardo-programma opgenomen gemeenschappelijk kader van doelstellingen toezien en in 1997 zal op grond hiervan door de Commissie een algemeen verslag over de beroepsopleiding worden opgesteld.
- 2.1.2. Op basis van de ervaringen met deze programma's en met het werkgelegenheidsinitiatief (Youthstart) zal de Commissie in 1997 met voorstellen komen voor een effectievere arbeidsinpassing van jongeren. Tegelijkertijd zal de Commissie verslag uitbrengen over de situatie van ongekwalificeerde, ongeschoolde jongeren in de Europese Unie op basis van een in 1996 in samenwerking met de Lid-Staten te houden speciale enquête.

2.2. Uitgangspunten voor de discussie

- 2.2.1. Later dit jaar zal de Commissie een witboek publiceren over onderwijs en opleiding: de sleutels tot het jaar 2000. Dit Witboek zal op gecoördineerde en coherente wijze een overzicht geven van alle geplande initiatieven en instrumenten van de Commissie op deze gebieden, ten einde het beleid van de Gemeenschap, in het bijzonder uit hoofde van de artikelen 126 en 127, nader uit te werken. Zoals aangekondigd in haar werkprogramma voor 1995, zal de Commissie met nieuwe voorstellen komen, waaronder een communautair initiatief inzake opleiding van goede kwaliteit (1996) en een instrument inzake beleid ter bevordering van levenslang leren (1996). Ook zal het uitgangspunten bieden voor de noodzakelijke discussies over nieuwe manieren van erkenning van eerder genoten onderwijs en verworven vaardigheden en inzake de wenselijkheid van – en de voorwaarden voor – de invoering van Europese voorschriften voor het leerlingwezen in het kader van de mobiliteit.
- 2.2.2. In aansluiting op het Witboek inzake het sociaal beleid zal dit Witboek over onderwijs en opleiding de mogelijkheden en voorwaarden bestuderen voor de invoering van fiscale prikkels voor ondernemingen en personen om de toegang tot bij- en nascholing te verruimen.
- 2.2.3. De Commissie zal een groenboek publiceren over de juridische, administratieve en praktische belemmeringen voor jongeren om als onderdeel van hun beroepsopleiding een stage in een andere Lid-Staat te volgen (tweede helft van 1995). Meer in het bijzonder zal de Commissie de resterende belemmeringen voor de mobiliteit van onderzoekers (doctoraal en postdoctoraal) in de Europese Unie onderzoeken.

- 2.2.4. Dit groenboek, dat een uitvloeisel is van de werkzaamheden die met name als onderdeel van het PETRA-programma zijn verricht, moet het mogelijk maken de belemmeringen op het gebied van wetgeving, administratie, regelgeving of sociale bescherming te inventariseren die de Europese mobiliteit van jongeren op opleidingsgebied, en meer in het algemeen van iedereen die al dan niet in het kader van het leerlingwezen een opleiding volgt, in de weg staan. Dit groenboek zal de gelegenheid bieden tot breed overleg. Op basis daarvan zullen voor eind 1996 voorstellen worden ingediend.

2.3. Tenuitvoerlegging van het beleid

- 2.3.1. Het Leonardo- en het Socrates-programma worden de belangrijkste elementen in het beleid van de Commissie ter ondersteuning van de verbetering van de kwaliteit van de onderwijs- en opleidingsstelsels en de ontwikkeling van concepten en modellen van levenslang leren. In dit verband zal aandacht worden besteed aan een hele reeks onderwerpen, waaronder: nieuwe modellen voor het leerlingwezen, nieuwe kwalificatiestructuren (met name voor nieuwe banen), een betere anticipatie op de behoeften aan vaardigheden en de ontwikkeling van vaardigheden voor een technocultuur en de informatiemaatschappij, en bevordering van het gebruik van nieuwe technologieën in onderwijs en opleiding. Aangevuld door de communautaire initiatieven, met name WERKGELEGENHEID en ADAPT, zullen deze programma's de mogelijkheden voor transeuropese samenwerking aanzienlijk uitbreiden en zij zullen gedurende hun looptijd regelmatig worden gecontroleerd.

3. NAAR EEN EUROPESE ARBEIDSMARKT

- 3.0.1. Vrijheid van verkeer is een van de grondbeginselen van de Europese Unie. De vrijheid om van het ene naar het andere land te verhuizen om er te werken, te studeren en te wonen is ook een van de belangrijkste voordelen van de Unie voor de individuele burger in de verschillende Lid-Staten.
- 3.0.2. Er bestaat heel wat wetgeving ter verwezenlijking van de doelstelling van vrij verkeer zoals die in de Verdragen is neergelegd. Maar ofschoon er aanzienlijke vooruitgang is geboekt, blijft er op Unieniveau nog veel te doen, al was het maar om ervoor te zorgen dat de bestaande communautaire bepalingen actueel blijven, begrepen worden en worden toegepast. Het is ook duidelijk, niet het minst uit onderzoek van de Commissie naar het functioneren van de interne markt, dat de Europese burgers die van hun rechten van vrij verkeer en vrije woonplaatskeuze binnen de Unie gebruik wensen te maken, nog steeds op een aantal zowel wettelijke als praktische belemmeringen stuiten.

3.1. Voornaamste nieuwe initiatieven en wetgevingsvoorstellen

- 3.1.1. – pensioenrechten: werknemers die zich binnen de Unie verplaatsen, ondervinden dikwijls problemen bij de overdracht van hun bij bedrijfs- of aanvullende pensioenstelsels opgebouwde rechten. De Commissie zal een ontwerp-richtlijn voorstellen tot vaststelling van een algemeen kader ter bescherming van de in dergelijke stelsels verworven individuele rechten of

rechten in wording voor personen die zich binnen de Unie verplaatsen (eerste helft van 1995).

- 3.1.2. – verblijfsrecht: de Commissie zal met voorstellen komen om de huidige wetgeving zodanig te herzien dat daarin ook de uitspraken van het Europese Hof van Justitie zullen worden verwerkt, ten einde rekening te houden met het burgerschap van de Unie en gaten in het bestaande systeem te dichten (tweede helft van 1995).
- 3.1.3. – erkenning van diploma's: de Commissie is voornemens met een voorstel te komen om het algemene stelsel voor de erkenning van diploma's uit te breiden tot nog niet daaronder vallende beroepen (ambachten, enz.); de datum zal worden vastgesteld na overleg met de Lid-Staten en de talrijke betrokken organisaties. Zij zal het Europees Parlement en de Raad ook verslag uitbrengen over de toepassing van het algemeen stelsel voor de erkenning van diploma's gedurende de eerste vijf jaar; zo nodig zal dit verslag vergezeld gaan van verbeteringsvoorstellen. De Commissie zal ook verder werken aan de verbetering van de methoden voor de erkenning van diploma's en kwalificaties voor academische en beroepsdoeleinden tussen de Lid-Staten en belanghebbende groepen na afloop van de huidige discussie over haar mededeling van december 1994 over dit onderwerp.
- 3.1.4. – sociale zekerheid van migrerende werknemers: het gemeenschappelijk kader voor de coördinatie van de nationale sociale-zekerheidsregelingen voor personen die zich binnen de Unie verplaatsen, moet constant aan de nieuwe ontwikkelingen worden aangepast. Naast de jaarlijkse technische wijzigingen zal de Commissie daarom voorstellen indienen om:
- 3.1.5. – de verordeningen te codificeren, ten einde te komen tot één enkele, bijgewerkte versie die meer duidelijkheid biedt (tweede helft van 1995);
- 3.1.6. – bepalingen in te voeren inzake vut-regelingen (tweede helft van 1995 – het bestaande voorstel op dit gebied zal worden ingetrokken – zie 3.2.2 hieronder);
- 3.1.7. – de bepalingen inzake werkloosheidsuitkeringen te herzien (tweede helft van 1995 – het bestaande voorstel op dit gebied zal worden ingetrokken – zie 3.2.2 hieronder);
- 3.1.8. – de toegang tot grensoverschrijdende gezondheidszorg te vergemakkelijken (eerste helft van 1996);
- 3.1.9. – de verstrekking van spoedeisende medische behandeling en andere beperkte prestaties uit te breiden tot onderdanen van derde landen (tweede helft van 1996).
- 3.1.10. – belasting: de Commissie is overleg met de Lid-Staten begonnen om te bezien welke maatregelen zij hebben genomen om de wetgeving aan te passen aan de aanbeveling uit 1993 inzake de fiscale behandeling van personen die in de ene Lid-Staat wonen, maar in een andere werken en belasting betalen. In 1995 zal de Commissie een verslag over deze aanbeveling indienen en in het licht hiervan en van de recente jurisprudentie van het Hof van Justitie verdere

maatregelen op dit gebied overwegen, met inbegrip van een memorandum over deze aangelegenheid.

3.2. Reeds aanhangige voorstellen

- 3.2.1. – vrij verkeer van werknemers: in 1989 heeft de Commissie een wijziging voorgesteld van de bestaande bepalingen om de situatie van werknemers met betrekking tot gezinshereniging, gelijke behandeling en verblijf te verbeteren en de jurisprudentie van het Hof van Justitie te consolideren (zie bijlage I). Het voorstel zal worden herzien in het licht van het verslag van de groep van hooggeplaatste ambtenaren (zie 3.3.1 hieronder).
- 3.2.2. – sociale zekerheid van migrerende werknemers: de jaarlijkse wijzigingsvoorstellen zijn momenteel bij de Raad in behandeling en de Commissie zal blijven aandringen op goedkeuring van haar voorstel uit 1991 tot uitbreiding van de bestaande verordeningen tot alle verzekerden, studenten en speciale regelingen voor ambtenaren (zie bijlage I). Het voorstel van 1980 inzake werkloosheidsuitkeringen en brugpensioenen zal door de Commissie worden ingetrokken (zie 3.1.6 en 3.1.7 hierboven).

3.3. Uitgangspunten voor de discussie

- 3.3.1. – groep van hoge ambtenaren inzake vrij verkeer: de nog bestaande belemmeringen voor het vrij verkeer van personen en werknemers geven doorgaans aanleiding tot uiteenlopende, complexe en dikwijls onderling samenhangende problemen. Ten einde deze problemen duidelijk in kaart te brengen werkt de Commissie aan de oprichting van een groep van hoge ambtenaren inzake vrij verkeer. Tegelijkertijd zal ook het Economisch en Sociaal Comité om een inbreng worden verzocht. De groep zal de Commissie medio 1996 verslag uitbrengen. Op grond van deze verslagen zal de Commissie een witboek voorleggen met een geïntegreerde strategie, inclusief specifieke voorstellen voor het aanpakken van de nog resterende problemen (1996).
- 3.3.2. – de erkenning van eerder genoten onderwijs en opgedane ervaring: de Commissie is voornemens een reeks studies, proefmaatregelen en discussies te beginnen ten einde nieuwe methoden te beproeven voor de erkenning van eerder genoten onderwijs en opgedane ervaring ten einde de transparantie van de kwalificaties te vergroten (1996).
- 3.3.3. – openstelling van de overheidssector: in 1988 is de Commissie begonnen met een reeks maatregelen om de Lid-Staten aan te moedigen de overheidssector open te stellen voor migrerende werknemers, zulks conform de jurisprudentie van het Hof van Justitie. De Commissie zal een memorandum publiceren over de geboekte vooruitgang, rekening houdend met het verslag van de groep van hoge ambtenaren en andere studies, en verdere maatregelen voorstellen om het vrij verkeer in de overheidssector te bevorderen (1996). De Commissie zal in dit verband ook de mogelijkheden bestuderen voor grotere samenwerking tussen de overheidsdiensten en de sociale dialoog op dit gebied bevorderen.
- 3.3.4. – sociale zekerheid van migrerende werknemers: de Commissie zal in 1996 in nauwe samenwerking met de nationale autoriteiten de bestaande verordeningen

aan een breed opgezet kritisch onderzoek onderwerpen om de weg voor te bereiden voor een algehele herziening van de bepalingen ten einde rekening te houden met belangrijke wijzigingen in de nationale sociale-zekerheidsstelsels en de regels te vereenvoudigen (1997 en later).

- 3.3.5. – onderdanen van derde landen die legaal in een Lid-Staat wonen: ondanks de totstandkoming van een interne markt zonder binnengrenzen, hebben onderdanen van derde landen die permanent en legaal in een Lid-Staat wonen, op dit ogenblik niet het recht naar een andere Lid-Staat te gaan om daar een economische activiteit uit te oefenen. Bij wijze van eerste stap zal de Commissie met een aanbeveling komen (eerste helft van 1996), waarin de Lid-Staten worden verzocht voorrang te geven aan onderdanen van derde landen die permanent en legaal in een andere Lid-Staat wonen, wanneer vacatures niet kunnen worden vervuld door EU-onderdanen of onderdanen van derde landen die legaal in de betrokken Lid-Staat verblijven.

3.4. Tenuitvoerlegging van het beleid

- 3.4.1. – EURES (European Employment services) is in november 1994 van start gegaan. De komende drie jaar zal de Commissie in samenwerking met de nationale diensten voor de arbeidsvoorziening het netwerk consolideren en verder uitbouwen ten einde een efficiënt instrument te verschaffen voor de uitwisseling van informatie over vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in de Unie, de ontwikkeling van de arbeidsmarkt, en de levens- en arbeidsomstandigheden, en activiteiten in de grensoverschrijdende regio's te ontwikkelen. Het EURES-netwerk heeft ten doel het aantal door het netwerk aangeboden en vervulde vacatures aanzienlijk te vergroten en transnationale samenwerking tussen de overheidsdiensten voor de arbeidsvoorziening uit te breiden.

- 3.4.2. – TESS (Modernisering van de uitwisseling van informatie tussen de nationale sociale-zekerheidsinstellingen) is een transnationaal telematicasysteem voor de koppeling van de sociale-zekerheidsinstellingen in alle Lid-Staten. Er staat een reeks projecten op het programma voor een stapsgewijze uitvoering tot 1998, omvattende:

- koppeling van 7 nationale instellingen voor ouderdomspensioenen (in uitvoering),
- samenstelling van een lijst van termen en gestandaardiseerde elektronische berichten (1997),
- ontwikkeling van een referentiemodel voor de coördinatie van pensioenstelsels en ziekte-uitkeringen (1996-98),
- modernisering van het formulier E 111 (recht op gezondheidszorg) en andere soortgelijke formulieren,
- onderzoek naar de juridische aspecten, met inbegrip van de bescherming van de persoonsgegevens, in verband met de elektronische gegevensoverdracht op het gebied van de sociale zekerheid.

4. BEVORDERING VAN HOGE ARBEIDSVOORWAARDEN EN - OMSTANDIGHEDEN ALS ONDERDEEL VAN EEN CONCURREREND EUROPA

- 4.0.1. De bevordering van betere arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden is altijd een belangrijke doelstelling van de Unie geweest. Naarmate het Europese sociaal beleid verder gestalte kreeg, zijn een aantal belangrijke stappen gezet ter verwezenlijking van dit doel, en met de goedkeuring van het Gemeenschapshandvest van sociale grondrechten in 1989 kreeg dit proces een extra impuls. De reacties op het Witboek hebben opnieuw aangetoond dat de arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden nog verdere verbetering behoeven, niet alleen omdat dit een in het Verdrag vastgelegd gemeenschappelijk doel van de Unie is, maar ook omdat dit een belangrijke factor is voor een betere concurrentiepositie.
- 4.0.2. In de eerste helft van 1995 zal het Europees Parlement in samenwerking met de Commissie een hoorzitting organiseren over het Sociaal Handvest van 1989. Daar zal gesproken worden over de behoefte aan herziening van het handvest om de werkingssfeer ervan uit te breiden en over de vraag of sommige dan wel alle bepalingen van het handvest opgenomen moeten worden in het toekomstige Verdrag.
- 4.0.3. Ondertussen zal in de komende periode voorrang worden gegeven aan de verdere ontwikkeling van een gemeenschappelijk kader van minimumnormen op sociaal gebied, die waar nodig het actieprogramma van 1989 aanvullen, terwijl tegelijkertijd rekening wordt gehouden met de zich in steeds sneller tempo voltrekkende veranderingen in de werkomgeving en de verschillen tussen de Lid-Staten.
- 4.1. **Voornaamste nieuwe initiatieven en wetgevingsvoorstellen**
- 4.1.1. – deeltijdarbeid, arbeid voor bepaalde tijd en tijdelijke arbeid: aangezien de bestaande voorstellen van de Commissie op dit gebied in de Raad geblokkeerd zijn (bijlage I), zal de Commissie krachtens de Overeenkomst betreffende de sociale politiek besprekingen met de sociale partners beginnen om te bekijken wat er verder aan actie ondernomen kan worden, waaronder, bij wijze van eerste stap, de mogelijkheid van een richtlijn inzake deeltijdarbeid (tweede helft van 1995). Wanneer dit overleg eenmaal begonnen is, zullen de bestaande voorstellen van de Commissie achterhaald zijn en daarom te gelegener tijd worden ingetrokken.
- 4.1.2. – individueel ontslag: in 1995 zal de Commissie de laatste hand leggen aan een gedetailleerd onderzoek naar de nationale voorschriften en gebruiken inzake individueel ontslag. In het licht hiervan zal de Commissie met de sociale partners besprekingen beginnen over de wenselijkheid en mogelijke koers van communautaire actie op dit gebied (eerste helft van 1996).
- 4.1.3. – arbeidstijd: in 1995 zal met de sociale partners verder worden gesproken over en/of verder worden gestudeerd op de beste manier om deze kwestie voor de van de richtlijn inzake de organisatie van de arbeidstijd uitgesloten werkzaamheden en sectoren (vervoer, zeevisserij, binnenvaart, burgerluchtvaart, zeevervoer, artsen in opleiding en andere werkzaamheden op zee) te regelen. Zo nodig zal de Commissie in 1996-97 met voorstellen komen tot aanvulling van de richtlijn inzake de arbeidstijd.

- 4.1.4. – thuiswerk: thuiswerk is in onze samenleving hoe langer hoe meer een normaal verschijnsel aan het worden. Uit het overleg naar aanleiding van het Groenboek en het Witboek is ernstige bezorgdheid gebleken omtrent de positie van thuiswerkers. Daarom zal de Commissie een aanbeveling inzake thuiswerk goedkeuren ten einde de Lid-Staten en de sociale partners tot maatregelen ter verbetering van de arbeidsvoorwaarden voor thuiswerkers te bewegen, waaronder de arbeidstijd en de veiligheid en gezondheid (tweede helft van 1995), en zal zij de ontwikkelingen op dit in snel tempo evoluerend terrein blijven volgen.
- 4.1.5 – gezondheid en veiligheid op het werk: de Commissie zal een mededeling voorleggen met een ontwerp-besluit inzake het Vierde programma voor de veiligheid, de hygiëne en de gezondheid op het werk (1995-2000), waarin de op dit gebied noodzakelijke maatregelen zullen worden aangegeven en dat een voorstel bevat voor een speciaal programma, SAFE genaamd, om de bekendheid in het MKB met de gezondheids- en veiligheidswetgeving te bevorderen. Na goedkeuring zullen de voorstellen van het Vierde actieprogramma opgenomen worden in het sociaal actieprogramma.
- 4.2. Reeds aanhangige voorstellen**
- 4.2.1. – overgang van ondernemingen: het voorstel van de Commissie tot wijziging en bijwerking van de richtlijn van 1977 inzake de overgang van ondernemingen is op dit ogenblik bij de Raad en het Europees Parlement in behandeling (bijlage I). De Commissie zal erop aandringen dat het voorstel nog in 1995 wordt goedgekeurd.
- 4.2.2. – detachering van werknemers met het oog op het verlenen van diensten: gezien de vorderingen met de behandeling van dit voorstel in de Raad zal de Commissie erop blijven aandringen dat het nog in 1995 wordt goedgekeurd (bijlage I). Indien dit niet gebeurt, zal de Commissie in overleg met de sociale partners gaan bekijken hoe de problemen op dit gebied het best kunnen worden opgelost.
- 4.2.3. – voorlichting en raadpleging van de werknemers: de Commissie is bezig te bestuderen hoe en in hoeverre het op grond van de richtlijn inzake voorlichting en raadpleging ingestelde systeem van werknemersparticipatie kan bijdragen tot de goedkeuring van de vier gewijzigde voorstellen voor verordeningen inzake het statuut van de Europese vennootschap, het statuut voor een Europese vereniging, het statuut voor een Europese coöperatieve vennootschap en het statuut voor een Europese onderlinge vennootschap.
- 4.2.4. Aangezien er ter zake van de voorlichtings- en raadplegingsbepalingen van het ontwerp voor een "vijfde" richtlijn (bijlage I) maar weinig vooruitgang is geboekt, zal de Commissie bekijken of het mogelijk is die bepalingen in 1995 uit het voorstel te schrappen. In dat geval zal de Commissie, gelet op het advies van het Parlement over het Witboek, besprekingen met de sociale partners gaan voeren over de wenselijkheid en mogelijke koers van communautaire actie op het gebied van voorlichting en raadpleging van werknemers in nationale ondernemingen.

4.2.5. Aangezien er nu een richtlijn inzake voorlichting en raadpleging van werknemers is, wordt voorgesteld de ontwerp-richtlijn inzake de Europese ondernemingsraden en de zogenaamde "Vredeling"-richtlijn (zie bijlage I), die hiermee zijn achterhaald, in te trekken.

4.2.6. – gezondheid en veiligheid op het werk: de Commissie zal blijven aandringen op goedkeuring door de Raad van de voorstellen inzake fysische agentia, chemische agentia, transportmiddelen en arbeidsmiddelen (bijlage I). Deze voorstellen zijn bedoeld ter consolidering en uitbreiding van de communautaire gezondheids- en veiligheidsnormen. Bovendien zal binnenkort bij de Raad een nieuw voorstel voor een richtlijn van de Raad inzake de risico's van explosieve omgevingen worden ingediend. In 1995 zal de Commissie de Raad formeel verzoeken spoed te zetten achter de goedkeuring van deze voorstellen.

4.3. Uitgangspunten voor de discussie

4.3.1. – recht van werknemers om over interne bedrijfsaangelegenheden geraadpleegd te worden: in 1995 zal de Commissie een studie uitvoeren naar de nationale wetgeving en gebruiken met betrekking tot de individuele rechten van de werknemers om geraadpleegd te worden over interne bedrijfsaangelegenheden die hen aangaan. In het licht van deze studie zal de Commissie verder met de sociale partners overleggen en vervolgens bepalen welke actie ondernomen moet worden (1996).

4.3.2. – flexibiliteit en arbeidsorganisatie: de Commissie zal haar werkzaamheden voortzetten en waar nodig verder onderzoek doen naar de arbeidsorganisatie en produktiviteit, met inbegrip van beloningssystemen, arbeidstijd, verkorting en reorganisatie van de arbeidstijd, beroeps- en geografische mobiliteit en arbeidszekerheid. De sociale partners en nationale deskundigen zullen nauw bij dit werk betrokken worden. Zo nodig zal de Commissie speciale mededelingen voorleggen, met inbegrip van praktijkrichtlijnen inzake verschillende aspecten van de flexibiliteit en de arbeidsorganisatie, en de mogelijkheden bestuderen voor een groenboek over verkorting en reorganisatie van de arbeidstijd (1996-1997).

4.3.3. – illegale arbeid: om een einde te maken aan praktijken die een eerlijke concurrentie tussen de Lid-Staten verstoren en schadelijk zijn voor het welzijn van de werknemers en een goede werking van de Europese arbeidsmarkt, zal de Commissie onderzoek doen naar illegale arbeid. Er zal een groenboek worden opgesteld, dat een basis moet verschaffen voor overleg met de sociale partners en nationale deskundigen over de mogelijkheden voor actie van de Unie op dit gebied (1996).

4.3.4. – telewerken: de Commissie zal met een mededeling komen over de sociale en gezondheidseffecten van telewerken, ten einde voorbeelden van goede praktijken, waaronder adequate opleiding, te geven en de discussie met alle betrokken partijen te stimuleren (eerste helft van 1996), zulks in het bredere kader van de werkzaamheden van de Commissie inzake de gevolgen van de informatiemaatschappij.

- 4.3.5. – bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de werknemers: in 1995 zal de Commissie haar studie betreffende de voorschriften van de verschillende Lid-Staten met betrekking tot de bescherming van de rechten van de werknemers met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, ook in het geval van telewerken, afronden. In het licht van deze studie en de na het gemeenschappelijk standpunt van de Raad gemaakte vorderingen met de algemene kaderrichtlijn inzake de bescherming van personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, zal verder worden bekeken in hoeverre er aan optreden van de Gemeenschap op dit gebied behoefte is en welke mogelijkheden zich daartoe aandienen (eerste van 1996).
- 4.3.6. – het recht op doorbetaling van loon tijdens feestdagen en ziekte: deze kwestie vormt het onderwerp van het eerste verslag over het advies van de Commissie inzake billijke beloning, dat in de tweede helft van 1996 zal worden goedgekeurd. De Commissie zal dan besluiten of en in hoeverre actie van de Gemeenschap op dit gebied gewenst is.
- 4.4. **Tenuitvoerlegging van het beleid**
- 4.4.1. – insolventie van ondernemingen: binnenkort zal door de Commissie een verslag over de toepassing van de insolventierichtlijn van 1980 worden ingediend en dit rapport zal in 1995 worden aangevuld om rekening te houden met de nieuwe Lid-Staten. In het licht van dit rapport en van bestaande studies over de richtlijn zal de Commissie dan besluiten of en in hoeverre de insolventierichtlijn moet worden herzien (eerste helft van 1996).
- 4.4.2. – verslag over het Sociaal Handvest en het Sociaal Protocol: de Commissie zal ook in de toekomst een jaarverslag opstellen over de vorderingen bij de verwezenlijking van de in artikel 1 van de Overeenkomst betreffende de sociale politiek genoemde doelstellingen en over de uitvoering van het Sociaal Handvest (tweede helft van elk jaar).
- 4.4.3. – gezondheid en veiligheid: de Commissie zal een aantal speciale rapporten over gezondheids- en veiligheidsmaatregelen indienen (b.v. een rapport over de asbestrichtlijn), alsook richtsnoeren voor onder meer risicobeoordeling voor zwangere werknemers, geweld en stress op het werk (1996). De Commissie hoopt dat het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk (Bilbao) tegen eind 1995 operationeel is.
- 4.4.4. – toezicht op de richtlijn inzake voorlichting en raadpleging: de Commissie heeft samen met de Lid-Staten een werkgroep ingesteld ten einde concrete en gecoördineerde antwoorden te vinden op een aantal technische problemen bij de omzetting en tenuitvoerlegging van de richtlijn door de Lid-Staten. In dit verband zal de Commissie een voortgangsrapport indienen, waarin tevens de tot dusverre opgedane ervaringen zullen worden geanalyseerd (1997).

5. GELIJKE KANSEN VOOR VROUWEN EN MANNEN

- 5.0.1. Uitgaande van het vele dat op dit gebied op Gemeenschapsniveau reeds is bereikt, is het nu tijd voor een nieuwe fase, gebaseerd op een middellange-termijnstrategie die actie op een aantal fronten inhoudt: combinatie werk-gezin,

desegregatie van de arbeidsmarkt, inclusief een betere toegang tot opleidingskansen, en uitbreiding van het beginsel van gelijke behandeling, en bevordering van het burgerschapsbegrip voor vrouwen (seks-evenwicht in de besluitvorming, versterking van het actief burgerschap).

- 5.0.2. Vrouwen de kans geven hun mogelijkheden op alle maatschappelijke gebieden te realiseren door hun volledige deelname op alle niveaus en in alle sectoren van het openbare en economische leven te bevorderen, dat is de hoofdpoging waarvoor de Commissie zich tussen nu en het eind van deze eeuw zal inzetten.

5.1. Voornaamste nieuwe initiatieven en wetgevingsvoorstellen

- 5.1.1. – vierde actieprogramma: de Commissie zal een mededeling met een ontwerp-besluit van de Raad voorleggen tot vaststelling van een vierde actieprogramma inzake gelijke kansen voor vrouwen en mannen, dat in januari 1996 moet ingaan (tweede helft van 1995). Dit voorstel voorziet in een jaarlijks verslag over de situatie in de Lid-Staten op dit gebied, dat tevens kan dienen als controle-instrument voor het vierde actieprogramma. De in het programma voorgestelde nieuwe maatregelen zullen vervolgens worden opgenomen in het sociaal actieprogramma.
- 5.1.2. – kadervoorstel inzake de combinatie werk-gezin: in februari 1995 is de Commissie uit hoofde van de Overeenkomst betreffende de sociale politiek besprekingen met de sociale partners begonnen om de mogelijkheid te bestuderen voor onderhandelingen over een overeenkomst inzake de combinatie werk-gezin. Het doel van een dergelijk voorstel zal zijn de gelijke kansen te bevorderen en de introductie van nieuwe, flexibele modellen te stimuleren die beter aansluiten bij de veranderende behoeften van de Europese samenleving. Verdere actie op dit gebied hangt af van de uitkomst van de lopende besprekingen. Nu dit overleg gaande is, is het bestaande voorstel van de Commissie inzake ouderschapsverlof (bijlage I) achterhaald; dit zal daarom te gelegener tijd worden ingetrokken.
- 5.1.3. – follow-up van het Barber-arrest: de Commissie zal een wijziging op Richtlijn 86/378/EEG betreffende de gelijke behandeling van mannen en vrouwen in ondernemings- en sectoriële regelingen inzake sociale zekerheid voorstellen, ten einde deze richtlijn in overeenstemming te brengen met de jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie in het licht van het Barber-arrest en de navolgende arresten betreffende de uitlegging van artikel 119 van het Verdrag (eerste helft van 1995).
- 5.1.4. – bewijslast: in de praktijk is gebleken dat het voor klagers moeilijk en soms onmogelijk is te bewijzen dat verschillen in beloning of behandeling gelijk staan met discriminatie. De Commissie zal krachtens de Overeenkomst betreffende de sociale politiek met de sociale partners besprekingen beginnen over mogelijke acties op dit gebied (eerste helft van 1995). Zodra hiermee een begin is gemaakt, zal het reeds aanhangige voorstel uit 1988 (bijlage I) achterhaald zijn en daarom te gelegener tijd door de Commissie worden ingetrokken.

- 5.1.5. – praktijkrichtlijn inzake gelijke beloning: de Commissie zal een praktijkrichtlijn goedkeuren inzake gelijke beloning van vrouwen en mannen voor gelijke arbeid, met praktische adviezen voor de afschaffing directe en indirecte seksdiscriminatie waar inschalings-, werkclassificatie- en functiewaarderingssystemen gehanteerd worden als grondslag voor loonstructuren (eerste helft van 1995).
- 5.1.6. – vrouwen in de besluitvorming: de Commissie zal in een ontwerp-aanbeveling aan de Raad maatregelen en acties presenteren die de deelname van vrouwen aan het besluitvormingsproces in de overheids- en particuliere sector moeten bevorderen (tweede helft van 1995).
- 5.1.7. – waardigheid van vrouwen en mannen op het werk: de Commissie zal een verslag opstellen (tweede helft van 1995) ter beoordeling van de effecten van de uit 1991 daterende aanbeveling inzake de bescherming van de waardigheid van vrouwen en mannen op het werk. Dit verslag zal als uitgangspunt dienen voor eventuele toekomstige maatregelen op dit gebied.

5.2. Reeds aanhangige voorstellen

- 5.2.1. – gelijke behandeling in de sociale-zekerheidsstelsels: dit voorstel is bedoeld als aanvulling op het communautaire kader inzake gelijke behandeling in de sociale zekerheid (bijlage I). Ondanks gunstige adviezen van het Europees Parlement en het Economisch en Sociaal Comité, is er sinds 1989 in de Raad niet meer over gesproken. De Commissie zal trachten de behandeling van dit voorstel in 1995 te doen hervatten.

5.3. Uitgangspunten voor de discussie

- 5.3.1. – individualisering van rechten: aangezien de sociale-zekerheidsstelsels in de Lid-Staten dikwijls leiden tot seksdiscriminatie met betrekking tot rechten en bijdragen, en er ook coördinatieproblemen zijn waar prestaties worden vastgesteld door middel van afgeleide rechten, dient er aandacht te worden besteed aan de individualisering van sociale-zekerheidsrechten. Dit geldt ook voor fiscale kwesties. De Commissie zal in 1995-96 onderzoek laten verrichten en met deskundigen gesprekken voeren ten einde hierover met een mededeling te komen (tweede helft van 1996).
- 5.3.2. – 4e VN-vrouwenconferentie: de Commissie zal een mededeling voorleggen met een overzicht van wat er sedert de vorige conferentie (1985) door de Unie op dit gebied is ondernomen en van de toekomstperspectieven (eerste helft van 1995). In het licht van de conclusies van de conferentie in Peking, zal de Commissie in 1996 de mogelijkheden voor verdere actie bestuderen.

5.4. Tenuitvoerlegging van het beleid

- 5.4.1. De Commissie zal in 1995 de mogelijkheden verkennen voor verbetering van het functioneren van het Raadgevend Comité inzake gelijke kansen. Bovendien zal de groep van commissarissen onder leiding van voorzitter Santer de kwestie van de gelijke kansen en de rechten van de vrouw opnieuw bestuderen en op

basis van de resultaten daarvan haar toekomstige beleid op dit gebied bepalen (1995-1996).

6. SOCIAAL BELEID EN SOCIALE BESCHERMING – EEN ACTIEVE SAMENLEVING VOOR IEDEREEN

- 6.0.1. Het Witboek gaf met opzet een brede visie van het sociaal beleid, die verder ging dan de traditionele aandacht voor de behoeften van de werkende mens. Wil de Unie beantwoorden aan de brede doelstelling van verhoging van de levensstandaard en de kwaliteit van het bestaan in Europa, dan zal er grotere nadruk moeten worden gelegd op de problemen van de maatschappij als geheel.
- 6.0.2. Tot dusverre hadden de acties van de Commissie op dit gebied vaak nogal eens de vorm van gerichte maatregelen voor specifieke groepen met specifieke behoeften, zoals degenen die uitgesloten zijn van de arbeidsmarkt, gehandicapten en ouderen. In de toekomst echter is een bredere aanpak nodig, die nog steeds oog heeft voor de specifieke problemen van bepaalde groepen, maar die de Lid-Staten probeert te helpen bij hun inspanningen om de grotere beleidskwesties aan te pakken, zoals de werking en de financiering van de sociale-zekerheidsstelsels en de algehele kwaliteit van het bestaan.
- 6.0.3. De Commissie erkent ten volle dat de hoofdverantwoordelijkheid voor beleid op deze terreinen berust bij de nationale, regionale en zelfs lokale instanties. Zij gelooft echter stellig dat de Unie een waardevolle bijdrage kan leveren tot de bevordering van samenwerking en zelfs gemeenschappelijk optreden. Veel van de problemen doen zich in alle Lid-Staten voor. Hoewel er geen sprake van is uniforme oplossingen op te leggen, zijn op een aantal gebieden de voordelen van diepgaandere uitwisselingen en dialoog op Europees niveau reeds aanwijsbaar. De specifieke voorstellen op elk van deze gebieden worden hieronder uiteengezet.
- 6.0.4. Daarnaast zal de Commissie een discussie op gang brengen over de sociale grondrechten in de EU. Uit het Groenboek en het Witboek is gebleken dat er op Europees niveau steeds vaker stemmen opgaan over de vaststelling van de sociale grondrechten van de burgers als constitutioneel element van de Europese Unie. Het is duidelijk dat dit een van de onderwerpen van de IGC in 1996 zal zijn. Bij wijze van haar bijdrage tot deze discussie heeft de Commissie reeds haar voornemen te kennen gegeven om met het Europees Parlement een hoorzitting te houden over het Sociaal Handvest van 1989 (hoofdstuk 4). In het licht van deze hoorzitting zal de Commissie het Forum inzake het sociaal beleid in februari 1996 raadplegen over de mogelijke uitbreiding van het Sociaal Handvest tot een groter aantal individuele rechten en plichten.

6.1. Sociale bescherming

- 6.1.1. – kaderinitiatief met betrekking tot de toekomst van de sociale bescherming: de Commissie stelt voor om, samen met de Lid-Staten en ten volle rekening houdend met het subsidiariteitsbeginsel in dezen, op middellange termijn een gezamenlijke discussie op gang te brengen over de toekomst van de sociale bescherming. Bij wijze van eerste stap en op grond van de twee in juli 1992 goedgekeurde aanbevelingen (92/441/EEG en 92/442/EEG) en van de

conclusies van de informele vergadering van de ministers voor sociale zekerheid op 2 februari 1995, zou een gemeenschappelijk kader voor de bestudering van de problemen en oplossingen kunnen worden opgesteld (1995-1996). Doel hiervan is zo veel mogelijk informatie, ervaringen en goede praktijken op dit gebied uit te wisselen, ten einde de Lid-Staten in staat te stellen hun nationale stelsels te ontwikkelen en aan te passen op grond van een optimaal inzicht in wat er in de andere Lid-Staten gebeurt. Een voorbeeld van het nut van een dergelijke uitwisseling is de kwestie van de gevolgen van de vergrijzing van de Europese bevolking voor onze samenlevingen. De directeuren-generaal sociale zekerheid zullen nauw bij dit initiatief betrokken worden.

- 6.1.2. De Commissie zal ook in de toekomst een tweejaarlijks Verslag over de sociale zekerheid opstellen (tweede helft van 1995 en 1997) ten einde een actuele analyse te geven van de sociale-zekerheidsstelsels en het sociale-zekerheidsbeleid van de Lid-Staten. Ook zal zij blijven werken aan de verdere ontwikkeling van het MISSOC (Systeem voor wederzijdse informatie over de sociale bescherming in de Gemeenschap), dat een analyse-instrument biedt door middel van de publikatie van vergelijkende tabellen en periodieke nieuwsbrieven, alsmede van het ESSOBS (Europees Systeem van geïntegreerde statistieken van de sociale bescherming). De afspraken voor versterking van het MISSOC zullen in 1996 worden herzien.
- 6.1.3. Bovendien zal de Commissie, voortbouwend op de discussies op de informele vergadering van de ministers voor sociale zekerheid op 2 februari 1995 met een mededeling komen over de financiering van de sociale zekerheid. De Commissie zal bekijken hoe de coördinatie van de verschillende nationale stelsels verbeterd kan worden voor de inning van premies en bijdragen en hoe de hervormingen kunnen worden gecombineerd met een soepele werking van de interne markt, en er zal een inventaris worden opgemaakt van de voordelen van verdere samenwerking (tweede helft van 1995).
- 6.1.4. – aanvullende ziekteverzekering: dit soort verzekering, dat een aanvulling biedt op de openbare voorzieningen, speelt in veel Lid-Staten een belangrijke rol. De Commissie zal een mededeling voorleggen waarin de huidige situatie worden beoordeeld en waarin de problemen en obstakels worden aangegeven die deze vorm van verzekering kan opwerpen voor de mobiliteit binnen de Europese Unie (tweede helft van 1995).
- 6.1.5. – zorgverzekering voor hulpbehoevende personen: naarmate de bevolking van de Unie ouder wordt, neemt ook het aantal hulpbehoevenden in onze samenleving toe: zij hebben langdurig hulp en permanente verzorging nodig. Voor 1995 staat een discussie met deskundigen op het programma om het fundament te leggen voor een vergelijkend rapport. De Commissie komt dan mogelijk met een aanbeveling hierover (1997).
- 6.1.6. – de Commissie zal ook een tweede verslag indienen over Aanbeveling 85/308/EEG betreffende de sociale bescherming van vrijwillige ontwikkelingswerkers (eerste helft van 1996).
- 6.2. **Armoede en sociale uitsluiting**

- 6.2.1. – de Commissie zal blijven aandringen op de spoedige goedkeuring door de Raad van de laatste fase van haar actieprogramma ter bestrijding van sociale uitsluiting en ter bevordering van de solidariteit (bijlage I). De totstandbrenging van een nieuwe relatie tussen werk en welzijn zal worden bestudeerd binnen het kaderinitiatief over de toekomst van de sociale zekerheid. Het jaar 1996 zal in het teken staan van het begin van een Europees debat over armoede en sociale uitsluiting, aan de hand waarvan de mogelijkheden voor gecoördineerde actie zullen worden vastgesteld. In 1996 zal een verslag over alle relevante communautaire acties worden gepresenteerd, met inbegrip van de bijdrage van de Structuurfondsen, het nieuwe speciale communautaire programma inzake gericht sociaal-economisch onderzoek, enz. Er zal rekening worden gehouden met de tien toezeggingen die tijdens de Sociale Top in Kopenhagen zijn gedaan.
- 6.2.2. – de Commissie zal trachten voort te bouwen op de Verklaring van het Europese bedrijfsleven tegen uitsluiting, die in januari 1995 door een aantal grote bedrijven is goedgekeurd. De Commissie wenst haar rol te spelen in de follow-up van de conclusies van de conferentie in mei 1995 door de betrokken ondernemingen in Londen wordt georganiseerd. De Commissie is met name bereid een gegevensbank te ondersteunen inzake vernieuwende ondernemerspraktijken op het gebied van uitsluiting, mocht een dergelijke voorziening noodzakelijk of wenselijk worden geacht. De Commissie zal onder andere de mogelijkheid bestuderen om de reikwijdte van de Verklaring van het Europese bedrijfsleven uit te breiden zodat daar ook de sociale partners, burger- en vrijwilligersorganisaties, stichtingen en trusts bij betrokken worden.
- 6.2.3. – de Commissie zal de samenwerking op het gebied van huisvesting, de sociale ontwikkeling in stedelijke gebieden en dakloosheid blijven bevorderen op basis van de bestaande uitwisseling van informatie, regelmatige informele bijeenkomsten van de ministers van volkshuisvesting en steun voor modelacties en proefprojecten. In 1996 zal de Commissie al haar werkzaamheden inzake stadsontwikkeling en sociale uitsluiting bij elkaar brengen en een overzicht opstellen dat als basis kan dienen voor verder overleg over de mogelijkheden voor actie op Unieniveau.

6.3. Gehandicapten

- 6.3.1. – het HELIOS II-programma loopt in 1996 ten einde. In het licht van de tussentijdse evaluatie van het programma (1995) zal de Commissie breed overleg beginnen over mogelijke toekomstige acties op dit gebied op Unieniveau.
- 6.3.2. – de Commissie zal zich in 1996 concentreren op de werkgelegenheid voor gehandicapten in het algemene kader van haar follow-up van de Europese Raad van Essen. Het Europese Gehandicaptenforum zal over dit onderwerp en over het potentieel van de nieuwe technologieën en communicatiesystemen worden geconsulteerd (zie ook hoofdstuk 10). In het licht hiervan en van andere analyses uit de Lid-Staten zal de Commissie met voorstellen komen (eerste helft van 1997). De Commissie zal ook een praktijkrichtlijn opstellen inzake de tewerkstelling van gehandicapten bij de Commissie en andere instellingen van de Europese Unie (tweede helft van 1995) en zal in het kader van de sociale

dialogoog in 1996 besprekingen beginnen om onder de werkgevers in de EU goede praktijken aan te moedigen.

- 6.3.3. – de Commissie zal een mededeling voorleggen over de te nemen maatregelen voor de afschaffing van discriminerende belemmeringen waarop gehandicapten in Europa nog steeds stuiten (tweede helft van 1995). Ten einde het vrij verkeer van gehandicapten te helpen vergemakkelijken, zal de Commissie met een aanbeveling komen over de wederzijdse erkenning van parkeerkaarten voor gehandicapten (tweede helft van 1995). Bovendien zal de Commissie blijven aandringen op goedkeuring van het voorstel voor een richtlijn inzake de reisvoorwaarden voor werknemers met een beperkte mobiliteit.

- 6.3.4. Ten slotte zal de Commissie een aanbeveling indienen betreffende de praktische uitvoering van de in 1993 door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties goedgekeurde algemene voorschriften inzake gelijke kansen voor gehandicapten (1996).

6.4. Ouderen

- 6.4.1. – de Commissie heeft onlangs een ontwerp-besluit ingediend voor een reeks maatregelen ten behoeve van ouderen (bijlage I), dat naar zij hoopt tegen eind 1995 zal worden goedgekeurd en dat loopt van 1996 tot 1999. Deze acties zijn het vervolg op het Europese Jaar van de ouderen.

- 6.4.2. – de Commissie zal de demografische ontwikkelingen in de Lid-Staten blijven bestuderen en hierover periodiek verslag uitbrengen.

6.5. Racisme, vreemdelingenhaat en antisemitisme

- 6.5.1. – ten einde het algemene beleid van de Unie ter zake een nieuwe impuls te geven, zal de Commissie een mededeling opstellen waarin zij een actieplan tegen racisme ontvouwt. Deze mededeling zal ook een besluit van de Raad omvatten waarbij 1997 zal worden uitgeroepen tot het Europese Jaar tegen racisme (tweede helft van 1995). Ook zal rekening worden gehouden met de conclusies die de Europese Raad in Cannes zal trekken uit de verschillende bijdragen waarom hij op zijn vergadering in Korfoe had verzocht, en met de aanbevelingen van het Raadgevend Comité inzake racisme en vreemdelingenhaat.

- 6.5.2. – de Commissie zal ook in de toekomst de besprekingen blijven steunen die in het kader van de sociale dialoog worden gevoerd over de opstelling door de sociale partners van een gedragscode ter bestrijding van rassendiscriminatie op het werk (1995).

- 6.5.3. – de Commissie zal een bijgewerkte versie publiceren van haar vergelijkende studie van wettelijke bepalingen in de Lid-Staten tegen racisme en vreemdelingenhaat (eerste helft van 1995).

6.6. Integratie van immigranten en etnische minderheden

- 6.6.1. De Commissie zal haar acties ter versterking van het integratiebeleid ten behoeve van legale migranten zoals uiteengezet in haar mededeling van 1994 over het immigratie- en asielbeleid voortzetten, met inbegrip van:
- 6.6.2. – bescherming van de rechten van migrerende werknemers en hun gezinsleden: de Commissie zal een aanbeveling goedkeuren waarin de Lid-Staten worden aangemoedigd het van 1990 daterende internationaal verdrag van de VN over dit onderwerp goed te keuren ten einde de positie van de migrerende werknemers en hun gezinsleden die in de Unie wonen te verbeteren en ervoor te zorgen dat de hun toegekende rechten beantwoorden aan de internationale normen (eerste helft van 1995).
- 6.6.3. – de Commissie zal de uitwisseling van informatie en ervaringen met regeringen, NGO's en – wat de lagere overheden aangaat – het ELAINE-netwerk ook in de toekomst blijven bevorderen. De Commissie zal een eerste verslag over de evaluatie van de subsidies aan de NGO's publiceren (tweede helft van 1995).
- 6.6.4. – migrantenforum: zoals gevraagd door het Europees Parlement, zal de Commissie het Migrantenforum ook in de toekomst blijven steunen.

7. VOLKSGEZONDHEID

- 7.0.1. Artikel 3, onder o), en artikel 129 van het Verdrag betreffende de Europese Unie hebben een belangrijke impuls gegeven aan de actie op Unieniveau op het gebied van de volksgezondheid. In haar mededeling uit 1993 over het actiekader op het gebied van de volksgezondheid heeft de Commissie uitgelegd hoe zij deze bepalingen ten uitvoer denkt te leggen.
- 7.0.2. Het is de taak van de Gemeenschap de inspanningen van de Lid-Staten op het gebied van de volksgezondheid te ondersteunen, te helpen bij het formuleren en ten uitvoer leggen van doelstellingen en strategieën en bij te dragen tot de gezondheidsbescherming in de hele Gemeenschap, waarbij, waar mogelijk, de beste resultaten die ergens in de Gemeenschap op een bepaald terrein reeds zijn bereikt, als doel worden gesteld.
- 7.1. **Voornaamste nieuwe initiatieven en wetgevingsvoorstellen**
 - 7.1.1. – gezondheidsgegevens als indicatoren: een voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad met het doel de Gemeenschap en de Lid-Staten de beschikking te geven over uitgebreide, vergelijkbare en betrouwbare gegevens op gebieden als gezondheidstoestand, gezondheidsdeterminanten, componenten van de gezondheidszorg, beleidseffecten, behoeften en prioriteiten (tweede helft van 1995).
 - 7.1.2. – met milieuverontreiniging samenhangende ziekten: een mededeling en een ontwerp-besluit van het Europees Parlement en de Raad over met milieuverontreiniging samenhangende ziekten, strekkende tot bestrijding en preventie van gezondheidsproblemen die verband houden met milieuverontreiniging, met name door de inspanningen van de Lid-Staten te ondersteunen en aan te vullen door middel van uitwisseling van informatie,

ervaringen en goede praktijken, en de coördinatie van activiteiten op communautair niveau (tweede helft van 1996).

7.1.3. – ongevallen en letsel: de Commissie bestudeert de mogelijkheid voor een programma inzake opzettelijk en onopzettelijk veroorzaakte letsels en ongevallen, dat ten doel heeft de sterfte en ziekte als gevolg van ongevallen en letsel te bestrijden, met name door de inspanningen van de Lid-Staten te ondersteunen en aan te vullen door middel van uitwisseling van informatie, ervaringen en goede praktijken, en de coördinatie van activiteiten op communautair niveau. Op grond van deze analyse zou een actieprogramma kunnen worden gepresenteerd (tweede helft van 1996).

7.1.4. – zeldzame ziekten: de Commissie bestudeert de mogelijkheid voor een programma inzake zeldzame ziekten, dat ten doel heeft bepaalde zeldzame ziekten te bestrijden, met name door de inspanningen van de Lid-Staten te ondersteunen en aan te vullen door middel van uitwisseling van informatie, ervaringen en goede praktijken, en de coördinatie van activiteiten op communautair niveau. Op grond van deze analyse wordt mogelijk een actieprogramma gepresenteerd (tweede helft van 1996).

7.2. Reeds aanhangige voorstellen

7.2.1. De Commissie hoopt dat de vier aanhangige voorstellen voor besluiten van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van communautaire actieprogramma's inzake kanker, gezondheidsbevordering preventie van drugsverslaving en aids en bepaalde andere overdraagbare aandoeningen, alsmede het aanhangige voorstel inzake reclame voor tabaksprodukten (zie bijlage I) in 1995 zullen worden goedgekeurd.

7.3. Uitgangspunten voor de discussie

7.3.1. – integratie van de vereisten inzake gezondheidsbescherming in andere communautaire beleidsvormen: de Commissie zal een rapport voorleggen over de activiteiten inzake gezondheidsbescherming in het kader van andere communautaire beleidsvormen (eerste helft van 1995).

7.3.2. – gezondheidstoestand in de Europese Unie: de Commissie zal een rapport voorleggen over de gezondheidstoestand in de EU ten einde informatie te verschaffen over de gezondheidsdeterminanten en de gezondheidssituatie in de Lid-Staten (eerste helft van 1995).

7.3.3. – een communautair surveillancesysteem voor overdraagbare aandoeningen: ziektesurveillance, de tijdige verzameling van gevalideerde informatie, in het bijzonder voor de invoering van tegenmaatregelen en actie, is de sleutel tot de bestrijding van overdraagbare aandoeningen. De Commissie zal hierover een discussienota indienen (tweede helft van 1995).

7.4. Tenuitvoerlegging van het beleid

- 7.4.1. Door de Commissie zullen verslagen over de vorige acties inzake kanker en aids worden ingediend, alsook een mededeling inzake de evaluatie van de Europese drugspreventieweek (1995).
- 7.4.2. De Commissie zal samenwerking tussen de Lid-Staten aanmoedigen op een groot aantal terreinen, waaronder fundamentele gezondheidskeuzes, toegang tot de gezondheidszorg, ontwikkeling van technologie, gezondheidsaspecten van geneesmiddelen en mobiliteit en gezondheidszorg, door middel van regelmatige bijeenkomsten van de directeuren-generaal gezondheid, ten einde een zo goed mogelijk bijdrage te leveren tot de waarborging van een hoog niveau van gezondheidsbescherming.

8. ONTWIKKELING VAN DE INTERNATIONALE DIMENSIE

- 8.0.1. Het sociaal beleid speelt een steeds belangrijkere rol in de buitenlandse betrekkingen van de Unie. In de komende periode is het zaak dat de Gemeenschap een duidelijk algemeen beeld krijgt van de externe dimensie van het Europees sociaal beleid.

8.1. Voornaamste initiatieven

- 8.1.1. – kadermededeling: in het licht van met name de conclusies van de Sociale Top van Kopenhagen zal de Commissie met een kadermededeling komen ten einde de verschillende lopende activiteiten bijeen te brengen, de rol van de Unie te definiëren, procedures vast te stellen voor samenwerking met internationale organisaties en richtsnoeren voor te stellen voor acties op middellange termijn (eerste helft van 1996).

In dit verband kunnen nu al vijf aandachtsgebieden worden genoemd:

- 8.1.2. – Midden- en Oosteuropese landen: ten einde de krachtens PHARE en de Europa-overeenkomsten reeds lopende maatregelen te steunen, zal de Commissie in combinatie met de in het kader van PHARE en het Witboek inzake de interne markt een programma voor samenwerking voorstellen met het doel informatie en praktijken uit te wisselen, de overdracht van know-how te vergemakkelijken en de in de Europa-overeenkomsten vervatte sociale bepalingen ten volle uit te voeren. Er zijn reeds activiteiten gaande op het gebied van onderwijs (TEMPUS) en beroepsopleiding onder leiding van de Europese Stichting voor opleiding in Turijn.
- 8.1.3. – derde landen en gebieden in het Middellandse-Zeegebied: in het kader van het nieuwe Euro-Mediterrane partnerschap zal de Commissie maatregelen steunen ter versterking en ontwikkeling van het creëren van banen, de sociale-zekerheidsstelsels, de arbeidsverhoudingen en de dialoog tussen de sociale partners, onderwijs en beroepsopleiding, de bevordering van de deelname van vrouwen aan het maatschappelijk leven, gezondheid en veiligheid op het werk, de volksgezondheid en de institutionele versterking.
- 8.1.4. – sociale vraagstukken in verband met de wereldhandel: onlangs zijn er zowel in het kader van het Algemeen Preferentiestelsel (APS) als binnen de Wereldhandelsorganisatie (WTO) diverse initiatieven genomen. Wat het eerste

betreft, zal de Commissie een verslag opstellen over de resultaten van de binnen internationale organisaties zoals de ILO, de WTO en de OESO uitgevoerd onderzoek naar de relaties tussen handel en de rechten van de werknemers (tweede helft van 1996). Wat de "sociale clausule" betreft, zal de Commissie op gezette tijden verslag uitbrengen over hoe deze kwestie binnen de verschillende betrokken organisaties vordert, rekening houdend met de conclusies van het Voorzitterschap op de recente Raad "sociale zaken" (27 maart 1995).

8.1.5. – bilaterale samenwerking: het samenwerkingsprogramma met Japan over sociale en werkgelegenheidsvraagstukken van gemeenschappelijk belang (uitwisseling van deskundigen, seminars en gemeenschappelijke studies) zal worden uitgebreid. Daarnaast is de Commissie voornemens een soortgelijk programma met de Verenigde Staten opzetten en in het licht van de beschikbare middelen de mogelijkheden verkennen voor de organisatie van een aantal gemeenschappelijke acties met andere geïndustrialiseerde landen. De Commissie voert momenteel onderhandelingen over een overeenkomst met de Verenigde Staten inzake hoger onderwijs en beroepsopleiding en bestudeert de mogelijkheid voor een vergelijkbare overeenkomst met Japan.

8.1.6. – multilaterale samenwerking: als gevolg van de globalisering van de handel en de daaruit voortvloeiende transnationalisatie van de sociale betrekkingen en de arbeidsverhoudingen heeft de rol van internationale organisaties als de VN, de ILO, de WHO, de WTO, de OESO, de Raad van Europa en de G7 aan betekenis gewonnen. In dit verband zal de Commissie de banden met die organisaties aanhalen, waar nodig de aanwijzing van contactpunten op het gebied van het sociaal beleid stimuleren, gebieden voor gemeenschappelijke discussie en samenwerking aanwijzen en samenwerkingsprocedures met de betrokken internationale organisaties opzetten. De Commissie zal om de twee jaar een verslag over multilaterale samenwerking op sociaal gebied publiceren, te beginnen in 1996. De problemen in verband met de uitoefening van de externe bevoegdheden van de Gemeenschap in de ILO zullen moeten worden opgelost. De Commissie zal in dit verband streven naar nauwe samenwerking met de Lid-Staten (1995).

9. NAAR EEN ACTIEVERE SAMENLEVING

9.0.1. De sociale hervormingen die nodig zijn voor de aanpak van de problemen en grote structurele veranderingen waarmee de Unie wordt geconfronteerd, vereisen een nieuw evenwicht tussen wetgeving en collectieve onderhandelingen en een grotere betrokkenheid van de sociale partners bij de voorbereiding en uitvoering van het sociaal beleid van de Gemeenschap. Een groot aantal vrijwilligersorganisaties en andere representatieve lichamen moet ook veel actiever betrokken worden bij het helpen combineren van economisch rendement met brede sociale solidariteit.

9.1. Voornaamste nieuwe initiatieven en wetgevingsvoorstellen

9.1.1. – ontwikkeling van de sociale dialoog: de Commissie zal een mededeling voorleggen over de ontwikkeling van de sociale dialoog, ten einde het functioneren ervan aan een kritisch onderzoek te onderwerpen, met name de

uitvoering van de artikelen 3 en 4 van de Overeenkomst betreffende de sociale politiek, met inbegrip van verspreidings- en bewustmakingsacties (tweede helft van 1995).

9.1.2. – sociale dialoog op bedrijfstakniveau: de Commissie zal haar studie naar het aantal, het mandaat, de taken en de samenstelling van de comités van de sociale dialoog op bedrijfstakniveau afronden en een mededeling en relevante wijzigingsbesluiten voorleggen om de koppeling met de bestaande centrale raadgevende comités op een consistente manier te versterken (tweede helft van 1995).

9.1.3. – Europees Opleidingscentrum Arbeidsverhoudingen: de Commissie zal met een mededeling komen ten einde het functioneren van het onlangs opgerichte Europees Opleidingscentrum Arbeidsverhoudingen te ondersteunen, en zij zal de Raad verzoeken een resolutie tot goedkeuring van deze mededeling aan te nemen (eerste helft van 1995).

9.2. Uitgangspunten voor de discussie

9.2.1. – Europees Forum over sociaal beleid: in lijn met de aan het Verdrag betreffende de Europese Unie gehechte Verklaring betreffende de samenwerking met solidariteitsverenigingen en onverminderd de bijzondere rol van de sociale partners is de Commissie van mening dat vrijwilligers- en andere representatieve organisaties moeten worden geraadpleegd over een groot aantal sociale onderwerpen zoals uitsluiting, racisme, gehandicaptenvraagstukken, demografische ontwikkelingen en vergrijzing. De Commissie zal daarom periodiek een Europees Forum over sociaal beleid bijeenroepen, waarin alle betrokkenen zo breed mogelijk vertegenwoordigd zijn. Tijdens de eerste bijeenkomst zal de Commissie het Europees Forum en het Economisch en Sociaal Comité ook raadplegen over de herziening van het Gemeenschapshandvest van de sociale grondrechten van de werkenden (eerste helft van 1996).

9.2.2. Met het oog op de voorbereiding hiervan en op grond van de resultaten van de gemeenschappelijke hoorzitting met het Europees Parlement (zie hoofdstuk 4), stelt de Commissie voor een "comité van wijzen" in te stellen om een rapport voor te bereiden.

9.2.3 – overlegorgaan voor gehandicapten: de Commissie zal een voorstel indienen voor een besluit van de Raad tot oprichting van een permanent overlegorgaan van gehandicaptenorganisaties, gebaseerd op het krachtens het HELIOS II-programma ingestelde Europees gehandicaptenforum, dat een adviserende taak zal krijgen op het gebied van gehandicaptenaangelegenheden op alle terreinen waarop de Gemeenschap actief is (1996).

9.3. Tenuitvoerlegging van het beleid

9.3.1. – Europese waarnemingspost voor de arbeidsverhoudingen: in 1995 zal de Commissie maatregelen consolideren voor het doelmatig functioneren van de Europese Waarnemingspost voor de arbeidsverhoudingen, zulks in nauwe samenwerking met de Europese Stichting tot verbetering van de levens- en

arbeidsomstandigheden. Een eerste verslag over de werkzaamheden van deze waarnemingspost zal voor eind 1996 verschijnen.

- 9.3.2. – steun voor de sociale partners: de Commissie zal een jaarverslag opstellen over de aan de sociale partners verleende steun (tweede helft van elk jaar).

10. ANALYSE EN ONDERZOEK VAN HET SOCIAAL BELEID OP MIDDELLANGE TERMIJN

- 10.0.1. De enorme problemen en de zich in snel tempo voltrekkende veranderingen waarvoor de Europese samenlevingen zich gesteld zien, vragen om grotere inspanningen op het gebied van gemeenschappelijk onderzoek en bezinning door de nauw samenwerkende communautaire instellingen. De Commissie neemt daarom stappen om haar eigen capaciteit om sociale beleidskwesties op middellange tot lange termijn aan te pakken, te vergroten. Voor de Commissie is een bijzondere rol weggelegd bij het bevorderen, in samenwerking met de Lid-Staten, van de verzameling van vergelijkbare, actuele gegevens over onderwerpen van algemeen belang, en bij het onderbrengen van de activiteiten van gespecialiseerde organisaties over geselecteerde onderwerpen in een netwerk.
- 10.0.2. In 1995 onderwerpt de Commissie de verschillende waarnemingsposten die de laatste jaren zijn opgezet, aan een onderzoek ten einde hun taken duidelijker te omschrijven en hen in staat te stellen efficiënter te werken. Waar nodig zullen deze worden gerationaliseerd.
- 10.0.3. De Commissie zal alle beschikbare middelen voor deze onderneming aanwenden, zowel voor onderzoek als voor de actieve bevordering van beleid. Zij zal extensief gebruik maken van het doelgericht sociaal-economisch onderzoekprogramma, dat is opgezet binnen het vierde kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling, en van EUROSTAT. Daarnaast zal de Commissie nauwere samenwerking bevorderen met Europese organisaties als de Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden, het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding, het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk en andere organisaties in de Lid-Staten. Bijzondere nadruk zal worden gelegd op de koppeling van de verschillende organisaties in een netwerk en op de bevordering van uitwisselingen. In dit verband zal de Commissie onderzoek doen naar de haalbaarheid van een systeem voor het bijeenbrengen en vergelijken van de resultaten van in de Lid-Staten en door de Commissie uitgevoerde studies op het gebied van een of meer van de genoemde onderwerpen.
- 10.0.4. De Commissie zal voorrang geven aan de stimulering van haar eigen studies over onderwerpen als: de problemen die worden veroorzaakt door verschillen in arbeidsvoorwaarden en de sociale voorwaarden binnen de EU en tussen de EU en derde landen, met inbegrip van de ontwikkelingen met betrekking tot de verplaatsing uit, naar en binnen de EU; de organisatie van de arbeidstijd en de vrije tijd in de meest ruime sociale context; en de relatie tussen concurrentievermogen, produktiviteit, macro-economisch beleid (met inbegrip van de economische en monetaire unie) en sociaal beleid.

- 10.0.5. Bijzondere aandacht zal worden besteed aan de beheersing van de sociale en maatschappelijke gevolgen van de informatiemaatschappij. In 1995 zal de Commissie met steun van een deskundigengroep van hoog niveau en de Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden een uitgebreid debat op gang brengen over de sociale en maatschappelijke gevolgen van de informatiemaatschappij. Dit debat zal in hoofdzaak gaan over werkgelegenheid, onderwijs en opleiding, en manieren om degenen die maar moeilijk tegen de nieuwe problemen opgewassen zijn, te helpen.
- 10.0.6. De deskundigengroep van hoog niveau zal haar eerste rapport uitbrengen in november 1995 en het volgende rapport medio 1996. Dit zal de Commissie helpen zich een duidelijk beeld te vormen van de sociale en maatschappelijke kwesties waar het in de informatiemaatschappij hoofdzakelijk om gaat, te beginnen met de zes prioritaire onderwerpen die zijn genoemd in het verslag van de Commissie voor de Europese Raad van Essen in december 1994 (nl. gevolgen van de invoering van nieuwe informatie- en communicatietechnologieën voor de werkgelegenheid, voor de arbeidsorganisatie, waaronder flexibele ondernemingen en telewerken, voor de sociale wetgeving en voor de samenhang tussen de Europese regio's en steden, mogelijkheden voor de aanpassing van de onderwijsstelsels, voor de verbetering van de gezondheidszorg en de arbeidsmarktsituatie en voor de ontwikkeling van de menselijke hulpbronnen), en een grondige analyse te maken van de voorwaarden voor de optimale benutting van de nieuwe mogelijkheden voor werkgelegenheid en groei in relatie tot de technologische veranderingen.
- 10.0.7. Andere onderwerpen van bijzonder belang zijn verder nog de werkgelegenheidseffecten van de liberalisering van de telecommunicatiesector, rekening houdend met de daaruit voortvloeiende gevolgen voor de ontwikkeling van nieuwe toepassingen en diensten en de bijdrage tot nieuwe arbeidskansen, de bevordering van duurzame productiepatronen en -technologieën en de voltooiing van de interne energiemarkt. In het licht van deze rapporten zal de Commissie een Groenboek publiceren over de sociale en maatschappelijke gevolgen van de informatiemaatschappij (tweede helft van 1996).

11. NAAR EEN EFFICIËNTERE TOEPASSING VAN DE EUROPESE WETGEVING

- 11.0.1. De in het Witboek gelegde nadruk op de noodzaak om de toepassing van de Europese wetgeving op sociaal gebied te verbeteren, vond grote weerklank. Op zijn vergadering van 27 maart 1995 zegde de Raad opnieuw toe op dit punt verbetering in de situatie te zullen brengen. De Commissie zal zich daarom nog meer inspannen om ervoor te zorgen dat de Gemeenschapswetgeving volledig en op de juiste wijze in nationaal recht wordt omgezet. Zij zal ook actie ondernemen om de wetgeving van de Unie op dit gebied regelmatig aan een kritisch onderzoek te onderwerpen ten einde de efficiëntie en de transparantie ervan te verbeteren. In dit verband zal rekening worden gehouden met de conclusies van de groep-Molitor. Daarnaast zal de Commissie de nodige maatregelen nemen om de bekendheid in de Europese Unie met de sociale wetgeving te vergroten.

11.1. Controle

- 11.1.1. – omzetting van richtlijnen: naast haar controlewerkzaamheden zal de Commissie jaarlijks verslag uitbrengen over de situatie met betrekking tot de omzetting van de sociale richtlijnen in nationaal recht.
- 11.1.2. – tenuitvoerlegging van richtlijnen: uitvoeringsrapporten spelen een belangrijke rol in het door de Commissie uitgevoerde onderzoek naar de conformiteit van de nationale uitvoeringsmaatregelen, omdat zij een duidelijk beeld verschaffen van de situatie in elke Lid-Staat en aangeven waar eventueel inbreukprocedures moeten worden ingeleid. Daarom zal in alle toekomstige richtlijnen een bepaling worden opgenomen die de opstelling van uitvoeringsrapporten verplicht stelt.
- 11.1.3. Wat de bestaande richtlijnen betreft, zal de Commissie het uitvoeringsrapport voor de insolventierichtlijn in de eerste helft van 1995 goedkeuren en tegen eind 1995 de bestaande uitvoeringsrapporten bijwerken met betrekking tot de situatie in de nieuwe Lid-Staten (zie 4.4.1 hierboven). De Commissie zal ook de stand van uitvoering bestuderen voor richtlijnen waarvoor geen uitvoeringsrapport was voorzien.
- 11.1.4. – handhaving van de wetgeving: de Commissie zal een aantal initiatieven nemen om ervoor te zorgen dat de sociale wetgeving van de EU volledig gehandhaafd wordt, en om een nauwere samenwerking met de Lid-Staten en de sociale partners te bevorderen:
- 11.1.5. – contactpunten: ten einde de informatiestroom tussen de Lid-Staten en de Commissie gaande te houden, zal een aantal contactpunten worden ingesteld (eerste helft van 1995). Alle toekomstige richtlijnen zullen een speciale bepaling bevatten die de Lid-Staten verplicht uitvoeringsmaatregelen ter kennis van de Commissie te brengen en een contactpersoon in de desbetreffende overheidsdienst aan te duiden.
- 11.1.6. – Comité van hoge ambtenaren van de arbeidsinspectie: de Commissie zal een besluit goedkeuren tot instelling van een comité van hoge ambtenaren van de arbeidsinspectie, aldus een officieel karakter gevend aan de werkzaamheden van dit comité, dat de afgelopen 12 jaar al informeel heeft gefunctioneerd en dat zal helpen bij te dragen tot de effectieve handhaving van de EU-wetgeving op het gebied van de gezondheid en veiligheid op het werk (eerste helft van 1995).
- 11.1.7. – uitwisseling van inspecteurs en beste praktijken: de Commissie zal haar gedachten laten gaan over manieren om de netwerken van arbeidsinspecteurs uit te breiden tot andere terreinen dan de gezondheid, veiligheid en hygiëne op het werk. Zij zal een studie beginnen ter beoordeling van het algemene kader van de nationale inspectiesystemen op het gebied van het arbeidsrecht en de sociale zekerheid en de mogelijke relaties hiertussen. De Commissie zal ook de uitwisseling van inspecteurs, informatie en beste praktijken tussen de Lid-Staten bevorderen (1996).
- 11.1.8. – sancties: de autoriteiten van de Lid-Staten moeten ervoor zorgen dat de wetgeving van de Unie volledig wordt gehandhaafd door onder andere geschikte controlesystemen en sancties, die in de praktijk effectief zijn en een afschrikkende werking hebben. De Commissie zal in alle toekomstige

wetgeving een standaardbepalingen opnemen die de Lid-Staten verplicht doeltreffende, evenredige en afschrikkende sancties op te leggen.

11.1.9. – tenuitvoerlegging van richtlijnen door middel van collectieve overeenkomsten: in het licht van de jurisprudentie van het Hof van Justitie en de Overeenkomst betreffende de sociale politiek en rekening houdend met de verschillende nationale gebruiken, zal de Commissie een mededeling voorleggen over de uitvoering van communautaire richtlijnen door middel van collectieve overeenkomsten. In deze mededeling zal ook bekeken worden hoe de sociale partners bij de controle op de omzetting en handhaving van de Gemeenschapswetgeving betrokken kunnen worden (1996).

11.1.10. In alle toekomstige richtlijnen waarvan de onderwerpen onder de onderhandelingsbevoegdheid van de sociale partners kunnen vallen, zal een bepaling betreffende de uitvoering door middel van collectieve overeenkomsten worden opgenomen.

11.2. Efficiëntie en transparantie

11.2.1. Wil de EU-wetgeving in de gehele Unie ten volle worden gehandhaafd, dan moet die waar nodig vereenvoudigd, bijgewerkt en verduidelijkt worden.

11.2.2. – de Commissie heeft hiertoe al voorstellen ingediend op het gebied van vrij verkeer van werknemers, sociale zekerheid en gezondheid en veiligheid op het werk (zie de hoofdstukken 2 en 3 hierboven).

11.2.3. – in 1995 zal de Commissie verdere actie ondernemen op de gebieden arbeidsrecht en gezondheid en veiligheid op het werk met de goedkeuring van voorstellen betreffende collectief ontslag (consolidering van de Richtlijnen 75/129 en 92/56), carcinogene stoffen (bijwerking van Richtlijn 90/394) en biologische agentia (herindeling van de agentia in bijlage II van Richtlijn 90/679 in het licht van de technische vooruitgang). De Commissie zal ook in alle toekomstige richtlijnen herzieningsclausules opnemen.

11.3. Voorlichting en begeleiding

11.3.1. Er staat een breed opgezet programma van voorlichtingsactiviteiten op het programma om de bekendheid met de Europese sociale wetgeving en actie te vergroten. De voorlichtingsactiviteiten zullen zich richten op de Europese burgers in het algemeen en op een gespecialiseerd publiek (met inbegrip van het bedrijfsleven, de sociale partners, de overheid en de NGO's). De nationale en regionale autoriteiten hebben ook een belangrijke rol bij het verstrekken van informatie over programma's en beleid op dit gebied.

11.3.2. – publikaties: naast de bestaande publikaties (zoals Sociaal Europa, het Werkgelegenheidsrapport en de Verslag inzake de sociale zekerheid), zal de Commissie een reeks publikaties het licht doen zien en een aantal documenten goedkeuren die bedoeld zijn om de Europese burger op duidelijke en gemakkelijk te begrijpen wijze voor te lichten. Deze omvatten:

- een compendium van de volledige sociale wetgeving van de Unie (tweede helft van 1995)
 - een wegwijzer voor de nationale uitvoeringsmaatregelen
 - een serie gidsen inzake de sociale zekerheid voor mensen die zich binnen de Europese Unie verplaatsen (eerste helft van 1995)
 - een memorandum inzake de verworven rechten van werknemer in het geval van overgang van de onderneming (tweede helft van 1995)
 - een jaarverslag over gelijke kansen voor vrouwen en mannen (1996)
 - een bijwerking van de vergelijkende studie inzake arbeidsrecht en arbeidsverhoudingen
 - een algemene brochure over het Europees Sociaal Fonds "Ontwikkeling van de menselijke hulpbronnen in de Unie" 1994-1999
 - een audit-handleiding ten behoeve van MKB's inzake gezondheid en veiligheid op het werk.
- 11.3.3. / - opleiding en begeleiding: in 1995 en 1996 zal er door de Commissie een serie voorlichtings- en opleidingsactiviteiten worden uitgevoerd ten einde bedrijven en particulieren via de EG-adviescentra en het EURES-netwerk te helpen en te begeleiden bij de toepassing van de Europese sociale wetgeving. De Commissie zal ook een voorlichtingsprogramma uitvoeren dat is gericht op de personeelsmanagers van grote ondernemingen. De voornaamste acties op dit gebied zijn:
- 11.3.4. - goedkeuring van een voorstel voor een speciaal programma, SAFE genaamd, met het doel de bekendheid in het MKB met de Europese gezondheids- en veiligheidswetgeving te vergroten;
- 11.3.5 - goedkeuring van handleidingen voor de praktische toepassing van de Europese gezondheids- en veiligheidswetgeving;
- 11.3.6. - bevordering van een aantal bijeenkomsten met de sociale partners om de opleiding van de sociale partners te stimuleren en te verbeteren ten einde de sluiting van overeenkomsten inzake voorlichting en raadpleging binnen op communautaire schaal werkende ondernemingen en concerns te vergemakkelijken;
- 11.3.7. - goedkeuring van een mededeling over procedures en rechtsmiddelen voor de tenuitvoerlegging van artikel 119 en de richtlijnen inzake gelijke behandeling met het doel de kennis van advocaten, rechters en andere betrokken partijen inzake procedurele problemen waarop klagers in seksdiscriminatiezaken stuiten, te vergroten.

Bijlage I

Reeds aanhangige voorstellen op sociaal terrein

Vrij verkeer en sociale zekerheid

Wijzigingen op Verordening (EEG) nr. 1408/71 inzake de sociale zekerheid van migrerende werknemers:

- betreffende werkloosheidsuitkeringen en brugpensioenen (PB C 169 van 9.7.80, blz. 22)
 - EP 19.12.80 (PB C 346 van 31.12.80, blz. 103)
 - ESC 10.12.80 (PB C 353 van 13.12.80, blz. 13)
- zal worden ingetrokken
- betreffende de uitbreiding van de personele en materiële werkingssfeer (PB C 46 van 20.2.92, blz. 1)
 - EP 13.3.92 (PB C 094 van 13.4.92, blz. 32)
 - ESC 26.2.92 (PB C 098 van 21.4.92, blz. 4)
- diverse wijzigingen (PB C 143 van 26.5.94)
 - EP in behandeling
 - ESC 14.9.94 (PB C 393 van 31.12.94, blz. 5)

Verordening tot toepassing van Besluit nr. 3/80 van de Associatieraad EEG-Turkije (PB C 110 van 25.4.83, blz. 1)

EP 11.10.85 (PB C 288 van 11.11.85, blz. 148)

Verordening tot wijziging van Verordening 1612/68 en Richtlijn 68/360 betreffende het vrije verkeer van werknemers (PB C 100 van 21.4.89, blz. 6)

EP 14.2.90 (PB C 68 van 19.3.90, blz. 93)

ESC 27.4.89 (PB C 159 van 26.6.89, blz. 65)

gewijzigd voorstel (PB C 119 van 15.5.90, blz. 10)

Arbeidsrecht

Ontwerp-richtlijn inzake de voorlichting en de raadpleging van de werknemers (de "Vredeling"-richtlijn) (PB C 297 van 15.11.80, blz. 3)

EP 14.12.82 (PB C 13 van 17.1.83, blz. 25)

ESC 27.1.82 (PB C 77 van 29.3.82, blz. 6)

gewijzigd voorstel (PB C 217 van 12.8.83, blz. 3)

- zal worden ingetrokken

Ontwerp-richtlijn inzake de oprichting van Europese ondernemingsraden in ondernemingen met een communautaire dimensie (PB C 39 van 15.2.91, blz. 10)

EP 10.7.91 (PB C 240 van 16.9.91, blz. 132)

ESC 20.3.91 (PB C 120 van 6.5.91, blz. 35)

gewijzigd voorstel (PB C 336 van 31.12.91, blz. 11)

- zal worden ingetrokken

Voorstel voor een 5e richtlijn met betrekking tot de structuur van de naamloze vennootschap alsmede de bevoegdheden en verplichtingen van haar organen (PB C 240 van 19.8.83, blz. 2)

Ontwerp-richtlijn inzake arbeidsbetrekkingen anders dan voltijdse arbeidsovereenkomsten voor onbepaalde tijd:

- arbeidsvoorwaarden (PB C 224 van 8.9.90, blz. 4)
EP 20.11.90 (PB C 324 van 24.12.90, blz. 96)
ESC 19.9.90 (PB C 332 van 31.12.90, blz. 167)

- zal worden ingetrokken

- concurrentievervalsing (PB C 224 van 8.9.90, blz. 6)
EP 24.10.90 (PB C 295 van 26.11.90, blz. 97)
ESC 19.9.90 (PB C 332 van 31.12.90, blz. 167)
gewijzigd voorstel (PB C 305 van 5.12.90, blz. 8)

- zal worden ingetrokken

Ontwerp-richtlijn betreffende de detachering van werknemers (PB C 225 van 30.8.91, blz. 6)

- EP 10.2.93 (PB C 72 van 15.3.93, blz. 85)
ESC 18.12.91 (PB C 49 van 24.2.92, blz. 41)
gewijzigd voorstel (PB C 187 van 9.7.93, blz. 5)

Ontwerp-richtlijn tot wijziging van de richtlijn betreffende de overgang van ondernemingen (PB C 274 van 1.10.94, blz. 10)

- EP in behandeling
ESC 30.3.95

Gezondheid en veiligheid

Ontwerp-beschikking inzake ratificatie van het Verdrag van Torremolinos voor de beveiliging van vissersvaartuigen (PB C 183 van 10.7.84, blz. 17)

- EP 14.2.85 (PB C 72 van 18.3.85, blz. 110)
ESC 27.9.84 (PB C 307 van 19.11.84, blz. 2)

- zal worden ingetrokken

Ontwerp-besluit tot uitbreiding van de bevoegdheden van het Raadgevend Comité voor de veiligheid, de hygiëne en de gezondheidsbescherming op de arbeidsplaats tot ioniserende straling (PB C 111 van 25.4.87, blz. 6)

- EP 15.4.88 (PB C 122 van 9.5.88, blz. 374)
ESC 24.9.87 (PB C 319 van 30.11.87, blz. 29)

Ontwerp-richtlijn inzake werkzaamheden in de vervoerssector (PB C 25 van 28.1.93, blz. 17)

- EP 14.7.93 (PB C 225 van 20.9.93, blz. 80)
ESC 28.4.93 (PB C 161 van 14.6.93, blz. 1)
gewijzigd voorstel (PB C 294 van 30.10.93, blz. 4)

Ontwerp-richtlijn inzake chemische agentia (PB C 165 van 16.6.93, blz. 4)

- EP 20.4.94 (PB C 128 van 09.5.94, blz. 176)

ESC 24.11.93 (PB C 34 van 2.2.94, blz. 42)
gewijzigd voorstel (COM/94/230, op 9.6.1994 bij de Raad ingediend)

Ontwerp-richtlijn inzake fysische agentia (PB C 77 van 18.3.93, blz. 12)
EP 20.4.94 (PB C 128 van 9.5.94, blz. 154)
ESC 30.6.93 (PB C 249 van 13.9.93, blz. 28)
gewijzigd voorstel (PB C 230 van 19.8.94, blz. 3)

Ontwerp-richtlijn inzake arbeidsmiddelen (wijziging) (PB C 104 van 12.4.94, blz. 4)
EP in behandeling
ESC 23.11.94 (PB)

Wijziging op de verordening betreffende het Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk (COM(94)651 van 15.12.94)

Gelijke kansen

Ontwerp-richtlijn inzake ouderschapsverlof (PB C 333 van 9.12.83, blz. 6)
EP 30.3.84 (PB C 117 van 30.4.84, blz. 180)
ESC 24.5.84 (PB C 206 van 6.8.84, blz. 47)
gewijzigd voorstel (PB C 316 van 27.11.84, blz. 7)
– zal worden ingetrokken

Ontwerp-richtlijn betreffende de bewijslast (PB C 176 van 5.7.88, blz. 5)
EP 15.12.88 (PB C 12 van 16.1.89, blz. 188)
ESC 27.10.88 (PB C 337 van 31.12.88, blz. 58)
– zal worden ingetrokken

Ontwerp-richtlijn inzake gelijke behandeling in de sociale-zekerheidsregelingen (PB C 309 van 19.11.87, blz. 10)
EP 16.9.88 (PB C 262 van 10.10.88, blz. 179)
ESC 25.2.88 (PB C 95 van 11.4.88, blz. 4)

Raadpleging van ondernemers en personeel over de combinatie werk-gezin SEC(95) 276 van 22.2.95

Uitsluiting

Ontwerp-besluit inzake een actieprogramma op middellange termijn ter bestrijding van uitsluiting en ter bevordering van solidariteit (COM(93) 435 van 22.9.93)
EP 24.2.94 (PB C 77 van 14.3.94, blz. 43)
ESC 21.12.93 (PB C 52 van 19.2.94, blz. 4)

Gehandicapten

Ontwerp-richtlijn inzake het vervoer van werknemers met beperkte mobiliteit (PB C 68 van 16.3.91, blz. 7)
EP 20.11.91 (PB)
ESC 29.5.91 (PB C 191 van 22.7.91, blz. 2)
gewijzigd voorstel (PB C 15 van 21.1.92, blz. 18)

Ouderen

Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende communautaire steun voor acties ten behoeve van ouderen COM(95) 53 van 1.3.95

Volksgezondheid

Ontwerp-besluit voor een aidsprogramma (PB C 333 van 29.11.94, blz. 34)
ESC 30.3.95

Ontwerp-besluit voor een kankerprogramma (PB C 139 van 21.5.94, blz. 12)
ESC 14.9.94 (PB C 393 van 31.12.94, blz. 8)
CR 27.9.94 (PB)

Ontwerp-besluit voor een programma inzake gezondheidsbevordering (PB C 252 van 9.9.94, blz. 3)
ESC 25.1.95
CR 16.11.94

Ontwerp-besluit voor een programma inzake drugsverslaving (PB C 257 van 14.9.94, blz. 4)
ESC 22.2.95
CR 16.11.94

Ontwerp-richtlijn inzake reclame voor tabaksprodukten (PB C 167 van 27.6.91, blz. 3)
EP 11.2.92 (PB C 67 van 16.3.92, blz. 37)
ESC 23.9.92 (PB C 313 van 30.11.92, blz. 27)
gewijzigd voorstel (PB C 129 van 21.5.92, blz. 5)

Internationaal

Ontwerp-besluit betreffende de uitoefening van de externe bevoegdheid van de Gemeenschap tijdens de internationale arbeidsconferenties, voor het geval de bevoegdheid bij de Gemeenschap en haar Lid-Staten te zamen berust (COM(94) 002 def. van 12.1.94)

ISSN 0254-1513

COM(95) 134 def.

DOCUMENTEN

NL

05

Catalogusnummer : CB-CO-95-162-NL-C

ISBN 92-77-87942-4

Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen
L-2985 Luxemburg